

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDEKEN:
 Egy évre ... 36 kor.
 Fél évre ... 18 kor.
 Egy negyed évre 9 kor.
 Egy óra ... 3 kor.

Nyilttéri közlemények
 megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Kedd, július 17.

Arad kiéheztetése.

Azt mondják Aradon a hatósági urak, hogy a főváros számára történő rekvirálás mellett, ránk aradiakra nézve is javulni fog a piaci ellátás. Értse meg, aki tudja, higgye el, aki akarja.

A főváros kiküldöttjével abban történt megállapodás, hogy Ujaradon elrekvirálják egy és mindenkorra lábon a zöldségféléket, Aradon ellenben csak naponta délelőtt tíz óra után annyit, amit addig az aradiak meg nem vásároltak.

Mit jelent ez? Azt jelenti, hogy Ujaradról konyhaveteményeket nem lehet többé áthozni az aradi piacra és nem mehetünk át vásárolni oda mi sem, mert az ujaradi kertek termését még lábon lelogiálták Budapest részére.

Szóba jöhetne tehát az a kevés, ami Aradon terem. Az árakat maximálták. Nzen a maximális áron vásárolhat a közönség délelőtt tízig s amit nem vesz meg, azt megveszi a főváros kiküldöttje s ugyancsak elviszi Aradról.

Hát ki hiszi el, hogy majd bolond lesz az a termelő kora hajnalban kiülni a piacra és bajlódni a kicsinyben vásárló háziasszonyokkal és szakácsnékkal, amikor kimehet kocsiakománnyával délelőtt tíz órakor is és eladhatja Budapest Heroldjának öt perc alatt ugyanazon az áron!

Mi úgy képzeltük a megegyezést Arad és a főváros között, hogy lefoglalják lábon Ujarad és Arad kertjeinek termését egyszerre. A helybeli lakosság részére a zöldség-árusítást erre Arad város hatósága veszi kezébe és maximált áron annyit bocsájt piacunkra ebből a fogyasztók rendelkezésére, amennyi a lakosság ellátására elegendő. Ami azonfelül megmarad, azt vigyék el aztán a főváros részére.

De így! Így Ujarad termése abszolút elveszett ránk nevezve. Ami kevés pedig Aradon terem, azt is elviszik sietve délelőtt tíz óra után, nehogy a világért másnapra maradjon belőle valami.

Azért irtuk e cikk fölé azt, hogy Arad kiéheztetése. Mert nyári piacunknak ilyen valóságos kegyetlen megrendszabályozása egyben azt is jelenti, hogy a télen nem lesz mit enniünk. Nyáron szerezzük be ugyanis a télre az uborkát, paprikát, paradicsomot és minden egyebet, ami lehetővé teszi majd a negyedik háborús tél elviselését. De ha Aradon annyit se hagynak, ami a napi fogyasztásra

elegendő, miből fedezzük a tél szükségleteit?

Szép dolog a maximálás (előbb kellett volna!) Még szebb a rekvirálás (ezt is előbb kellett volna.) De mi hasznunk van a hatóságok nemesei erényeiből, ha éhezünk kell mellette!

Visszavert orosz felderítő osztagok.

Budapest, július 16. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Keleti haretér:

Az Erdős-Kárpátokban és a Dnyesztertől délre ellenséges felderítő osztagok előretöréseit visszavertük. Egyébként sem keleten, sem az albán arcvonalon nem volt lényeges esemény.

Olasz haretér:

Jaznianonál az olaszok több részlettámadása megghiúsult. **A vezérkar főnöke.** (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Események a tengeren.

Tengeralattjáró naszádunk egyike, amelynek Tripp sorhajóhadnagy a parancsnoka, július 8-án a dernai (Észak-Afrika) katonai építményeket jó eredménnyel lövöldözte. Az ellenséges szárazföldi ütegek tüzelése sikertelen volt. A hajóhad parancsnokság.

Rakovszky István otthagyja a néppártot.

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Bécsből jelentik: Gratz Gusztáv dr. pénzügyminiszter tegnap ideérkezett és ma Serényi Bélával együtt a német kereskedelmi kormány kiküldöttjeivel tárgyalt. A kereskedelmi miniszter Czernint is felkereste. Mezössy földművelésügyi miniszter ma délután utazott Bécsbe.

Budapestről telefonálta tudósítónk: A néppártban néhány hét óta érdekes belső változás történt. A párt szakított Rakovszky Istvánnal, temperamentumos vezérével és valóságos izolálta őt. Politikai körökben nem ujság, hogy Rakovszky elvesztette a pártban előkező helyét és hogy a fiatalabb képviselők belforradalmá a Tisza kormány bukása óta történt eseményekben legtöbbször hidegre állította Rakovszkyt. A legtöbben azt vetették szemére, hogy paktál az alkotmánypárttal és saját pártját rendszerint bevezetett tények elé állítja. A néppárt ifjúsága egyszerűen átlépte a vezért és Rakovszky, — miután le kellett vonnia a tonák helyzet konzekvenciáit — szakított a néppárttal.

Ennek külső bizonyítékául szolgál, hogy fiát, a most főispánná kinevezett Rakovszky Egnontot az alkotmánypártba léptette be. A Nap értesülése szerint Rakovszky István maga is csatlakozik az alkotmánypárthoz, amelynek vezérével, Andrássyval együtt csinálja a politikát.

Kedvező harcaink

minden fronton.

Berlin, július 16. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati haretér:

Rupprecht bajor trónörökös hadcsoportja:

Az angolok tegnap reggel háromszori támadással megkísérelték Lombardydenél elvesztett állásaikat visszaszerezni, de mindannyiszor súlyos veszteségeikkel visszavertük őket. A naphosszat mérsékelt tüzelés este ugy a tengerparton, mint az Ysertől a Lysig terjedő területen erős tüzérségi harcra növekedett, amely éjszaka is élénk maradt. A Labassee csatornától a Scarpe déli partjára a nap utolsó óraiban fokozódott a harci tevékenység. Lenstől északnyugatra és Fresnoisnál erős angol felderítő osztagokat visszavertünk.

A német trónörökös hadcsoportja:

A franciák heves, de hiábavaló támadásokkal azon erőlködtek, hogy az általunk Courtesontól délre elfoglalt állásokat visszahódítsuk. Ugy itt, mint a la-bovellei majortól délre megghiúsult támadásaik alkalmával súlyos veszteséget szenvedtek. Sillerytől északkeletre a Wesle völgyben is megghiúsult az ellenség előretörése. A Champagne nyugati részén néhány elől levő árkaik az éjszakai harcok befejeztével az ellenség kezén maradt. Mig a Mont Haut-on este újra visszafoglalt árkaikat nem sokáig tartottuk, addig a Pól hegyen elkeseredett közelharc után ismét elértük régi vonalunkat. Mindkét harcterről nagyobb számú foglyot és néhány géppuskát szállítottunk be. A Maas nyugati partján az élénk tüzeharc rövid éjszakai megszakításokkal tovább tartott.

Aibrecht württembergi herceg vezértábornagy hadcsoportja:

A Maas és a Mosel között élénk volt a tüzérségi tevékenység. Itt július 14-én egy felderítésünk Remonawittenél jó eredménnyel járt és számos foglyot szállítottunk be.

Keleti határ:

A keleti tenger és a Kárpátok között csak Rigánál és Dünaburgtól délre volt élénk a harci tevékenység. Az Erdős-Kárpátokban több orosz portyázó különítményt elűztünk. A román sikágon a tüzelés este egyes szakaszokon erősödött. A Duna déltájában bolgár biztosító csapatok tegnapelőtt az oroszok rajtaütéseit ellentámadásokkal visszaverték.

Macedóniai határ:

Helyzet változatlan. Ludendorff, első főszállásmester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Rendszerváltozás

Hunyadban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Rendszerváltozás azért, mert a helyettes alispánon kívül változik ott rövidesen a főispán is; kettőjükkel kiszorul a megyei közéletből az általuk eddig képviselt közigazgatási irányzat és vissza szorul a vezetés teréről munkatársaik tekintélyes része is. Új vezetők jönnek; alkalmasint új irányzattal a és mindenestre új munkatársakkal. Ezt a gyökeres átalakulást bátran nevezhetjük rendszerváltozásnak.

Hogy mit hoz a politikai váltógazdaság fázisa a vármegyére, az a jövő kérdése; lesz alkalom erről annak idején e helyen esetleg gyakrabban is megemlékezni; azért maradjunk e pillanatban a jelennél, a legutóbb megtartott közigazgatási bizottsági ülésnél, melyről tudósítunk az alábbiakat közli velünk:

Mara László főispán a tárgysorozat előtt bejelentette, hogy az új kormány belügyminisztere Pogány Béla felfüggesztett alispánt hivatalába visszahelyezvén, az alispáni hivatalt Pogány Bélának átadták. E bejelentéssel kapcsolatosan kötelességszerűen megemlítette azt is, hogy véleménye szerint e miniszteri intézkedés belcútközik az 1886. évi XXIII. t.-cikk 4. §-ában. Ugyanis e törvényes rendelkezés szerint e felfüggesztett tisztviselő „helyettesítése a fegyelmi ügy befejezéséig érvényes,” amiből következik, hogy — a fegyelmi ügy nem léven még befejezve — a visszahelyezés nélkülözti a törvényes alapot. Ennek megállapítása után a legmelegebben emlékezik meg arról az önzetlen és fáradhatatlan munkásságról, melylyel Csulay Lajos helyettes alispán a vármegyei közigazgatást hat éven át a legsúlyosabb viszonyok között szakavatottan vezette, külön kiemeli Csulay Lajosnak számos megyei közintézmény megalkotása terén szerzett kiváló érdemét s azt indítványozta, hogy a bizottság mindezekért érzett hála köszönetét jegyzőkönyvileg is fejezze ki.

Hajduczky József kir. tanácsos, közigazgatási bizottsági tag csatlakozott a főispán szavaihoz és a bizottság nevében meleg elismeréssel szólt Csulay Lajosnak, helyettes alispáni tevékenységéről, csaknem mintaképül állítván azt a „jövő” embere elé: Egyenként emlékezett meg Csulay Lajos alkotásairól és érdemeiről, melyeket ekkép sorol fel:

Megteremtette a gazdasági és stratégiai jelentőségű marosillyei vashidat, mely a vármegyének ezidő szerint 9000 korona évi jövedelmet biztosít;

megőpítette — nagyobbára az államtól kieszközölt hozzájárulásból — a marosillyei járási székházat, mely 100,000 korona értéket képvisel;

létesítette a negyed millió korona értékű

vármegyei szegényházat, melylyel kapcsolatban a megvalósítás közeli stádiumába hozta a Rokkantügyi Hivatal által Déván felállítandó „Rokkant-Kereseti-Telepet”;

különös gondot fordítván a megyei vagyon és alapok növelésére, gazdaságos és erélyes kezelés révén a közvagyont hat év alatt közel másfél millió koronával gyarapította;

a járási székház-alap megteremtése által lehetővé tette azt, hogy pár éven belül Hunyadvármegye minden járása a hivatali tekintélyt külsejével is emelő, célszerű s a tisztviselőket kényelmes lakással ellátó székház felett rendelkezze;

a kórházépítési alapok létesítése által megvetette alapját a hátszegi közkórháznak és a körösbányai közkórház restaurálásának;

A „közélemezési alap”-pal, mely jelenleg 114.000 koronát tesz ki, gondoskodott az inaségek segélyezésének lehetőségéről;

az 1915—16. évi súlyos élelmezési viszonyok között mintegy 500 vagon, kedvezményes-áru román tengeri behozatalával tetemesen enyhítette a megyei közlelmezés nehézségeit; ez eredményt a román kormánnyal személyesen folytatott tárgyalások révén sikerült elérnie;

az 1915. évi vármegyei megtakarítások terhére és az Orsz. Tisztviselői Egyesülettel kieszközölt tekintélyes összeggel jelentékeny segélyezésben részesítette a tisztviselői kart, melyet a hivatalos helyiségek hérteli viszonyainak rendezése, továbbá a fűtési, világítási és egyéb átalányok megjavítása által is támogatott;

a vármegyei tisztikart és személyzetet — nem törődve a fenyegető népszerűtlenséggel — rendhez, fegyelemhez szoktatta és kötelesség-teljesítésre nevelte;

A munkát és munkást megbecsülte; alatta mélyített gyökeret a vármegyében az a tudat, hogy a tisztviselői állások betöltésénél nem a melléktekintetek, hanem a munka-, kötelesség-érzet és arravalóság képezzék a minősítő körülményt;

ő volt az, aki 1914. augusztusában elsőként tette meg az egész országban azokat a lépéseket, melyek később széles körben lettek követésre s melyek románjaink polgártársaink maradandó emlékü hűségnyilatkozatán kívül akkor a helyi és országos belső nyugalom tetemes fokozására vezettek.

Hajduczky József után a kir. pénzügyigazgató, Bottka István, majd Marks Aladár dr. vármegyei főorvos méltatták Csulay Lajos érdemeit, előbbi az állami, utóbbi a törvényhatósági tisztviselők nevében szólalván fel.

Csulay Lajos és Pogány Béla felszólalása után a bizottság áttért a rendes tárgysorozat letárgyalására.

Eddig szól a tudósítás!

Örömmel adunk annak csaknem egész terjedelmében helyet, mert nemcsak jóleső, hanem megnyugtató is reánk nézve az, hogy a sokat ócsárolt munkapárti uralom letűnésekor módunk van ilyen dicséretes tényekkel illusztrálni az irányzat exponenseinek közéleti safrakodását. Amely politikai irányzat ilyen eredményeket termel, arról csak az elvakult politikai gyűlölet beszélhet kicsinyléssel. Vagy dicséretesebb talán az az irányzat, melyről ugyancsak Hunyadból értesültünk pár nap előtt s melynek lényege ez: Azt beszélük, hogy Pogány Béla, a most visszahelyezett alispán, rövidesen főispán lesz. Helyét az új irányzat egy alkotmánypárti képviselőnek szolgabírói rangban levő öcesével kívánja betölteni, mert — az érdekeltek állítása szerint — Pogány Béla visszahelyeztetésének és főispáni kine-

veztetésének ez volna az ára. E szerint az új irányzat korszakában a főispánon kívül az alispáni állást is miniszteri recept szerint kell majd betölteni, a „demokrácia”-t pedig úgy kell éteni, hogy tiz érdemes, idősebb főszolgabíró és több központi tisztviselő sok éves munkája kevesebb értékű minősítő körülmény az alispáni állásra a nepotizmus és politikai szolgálat érdekszálnál.

Egyébként reméljük, hogy a vármegyei tisztikar e csekélység nem veszi el munkakedvüket; reméljük, hogy jövőre is szorgalommal és becsülettel dolgoznak; az illő jutalmat meg is kapják érte — mások!

Feljelentés Vázsonyi Vilmos megsértése miatt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Szatmárról jelentik: Aüg pár hónapja annak, hogy a Szatmáron megjelenő Szatmári Hírlap (Heti Szemle) című hetilapnál szerkesztőváltás történt. A lap tulajdonosa, a Szatmári Katolikus Irodalmi Kör, állítólag nem volt megelégedve Bodnár Gáspárnak, az országosan elismert íróembernek a szerkesztésével, mert Bodnár Gáspár túlságosan békeséges modorban szerkesztette a Szatmári Hírlapot, az ő izlése és intelligenciája a szeretet elveinek hirdetésével nem tartotta összeférhetőnek azt az alacsony, utcaszéli hangot, amely utszéli nyelvöltögetéssel, utcasarki csufondároskodással hirdeti a fektelen, vak gyűlöletet. A lap szerkesztését Uhl Károly dr., képezdei tanár vette át, aki agresszívebb hangot vezetett ugyan be a lap hasábjain, de mindig gondosan vigyázott a szerkesztés nivójára és paphoz illő modorára.

Nyomban, amikor Uhl Károly dr. átvette a lap szerkesztését, megkezdte régi, hírhedt irodalmi munkásságát Varjas Endre is. Uhl Károly dr. azonban ügyelt arra, hogy Varjas cikkei gondosan megfésülve, a papok lapjához méltóan lefordítva, vagy pedig egyáltalában ne kerüljenek a lapba.

A szatmári sajtó szerkesztésére azonban Uhl Károly dr. súlyos gyomorbajt kapott, már hosszabb idő óta Pesten fekszik és ezzel szabaddá vált a tér Varjas Endre részére.

Azok, akiknek módjában lenne a lapot irányítani, semmit sem tettek abban az irányban, hogy a Szatmári Hírlap tisztességes modorban portálja álláspontját, amiből a közönség joggal hitte, hogy Varjas lapszerkesztési modora fedte az ő intenciójukat. A munkatársak azonban nem kívánták magukat Varjas irányával azonosítani és kiléptek a szerkesztésből.

Varjas féktelensége aztán annyira ment hogy a lap egyes számaiban már betévedt azok a területek, amelyeket a törvény védelmez.

Egyik legutóbbi cikkében például azt írja a zsidókról, szabadkőművesekről és szociáldemokratákról:

„A talán bravó törét ők szurták orvul a hátunkba. A szerajevói gyilkosságot ők rendezték, az oláh árulást ők főzték ki... nálunk a kormányra jutottak a minden gazok védőjével, Vázsonyival... Na mert Vázsonyi piros székét piszkol.”

A fent idézett vezércikkal azóta betetőzte Varjas a felháborodást és több oldalról megindult ellene emiatt a bűnvádi eljárás.

Havas Miklós dr. szatmári ügyvéd és társai a btkv. 171. és 172. §. 2. pontjába ütköző nyomtatvány útján elkövetett felekezet elleni zgatás miatt tettek a Szatmári Hírlap ellen

és az összejövétel nagyon előmozdította azt az egyetértést, amely a csütörtöki ülésen előreláthatólag kifejezésre fog jutni.

Berlin. A Volf ügynökség jelenti: A birodalmi gyűlés legközelebbi plenáris ülése csütörtökön, e hó 19-én délután három órakor lesz. Az ülést Mihaelis dr. birodalmi kancellár beszédével fogják kezdeni. A költségvetési bizottság előzőleg nem tart ülést.

Berlin. A birodalmi gyűlés pártelnöki tanácsa megállapodott a kormánnyal, hogy a birodalmi gyűlést július 20-án szeptember közepéig elnapolják.

Berlin. Politikai körökben az új kancellártól azt várják, hogy az ostromállapotot, melyet a háború kitörésekor egész Németországra kihirdettek, — rövid idő alatt oldja föl és a sajtó szabadságát állítsa vissza.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház átalakítása.

(Az Aradi Közlöny tudósítójától.)

Az építészeti és színházi bizottság ma délután 4 órakor együttes ülést tartott Varjassy Lajos polgármester elnöklésével, amelyen tárgyalták Szendrey Mihály színházgáznak azt a kérélmét, hogy a téli színház átalakítását a közgyűlés által meghatározott módtól eltérőleg eszközöljék.

Kovács Vince kulturatanácsnok előadta, hogy az építészeti bizottság a mérnöki hivatal előkészítésére elhatározta a jobboldali pénztárnak megszüntetését, illetőleg annak ruhatárrá való átalakítását. A Krausz Paulin-féle üzletben akarták a nappali színházat elhelyezni és ehhez az elhatározáshoz a törvényhatósági bizottság is hozzájárult. Közben azonban előállt az a helyzet, hogy a bontás megkezdésénél azt látták, hogy a pénztárnál levő egyéneknek ez esetben a ruhatáron át kellene kimenniük és a pénztárnak nem volna ablaka. A torlódás tehát ilyen módon el nem kerülhető. Ezért az igazgató a mérnöki hivattal együtt megállapodott és most azt kéri, hogy a baloldali pénztárat hagyják meg nappali és esteli pénztárnak, a jobboldali ruhatár pedig továbbra is maradjon meg, legy a jobboldali helység tisztán ruhatár lenne, a Krausz Paulin-féle üzletre pedig nincs is szükség. Hogy a ruhatár kérdése még jobban legyen megoldva, a baloldali fronton levő páhollal szemben a falra fogásokat tesznek, ezzel együtt tehát négy ruhatári helyiség lesz a színházban és a közönség így meg fog osztani. A jobb oldal ruhatár céljaira azért is alkalmasabb, mert itt oldalkijárók is vannak.

Jegessy Károly dr. főügyész azt indítványozta, hogy a színházjegyeket ruhatárjeggy szerint számozzák meg, illetőleg A, B, C és D jelzéssel lássák el. Az építészeti bizottság és a színházi bizottság az indítványokat elfogadta és mai együttes üléséből kifolyólag közös jelentést tesz a tanácsnak és felkéri, hogy a közgyűlés utólagos jóváhagyásával intézkedjék a téli színház átalakítási tervek ilyen módon való kijavítása iránt. Annál is inkább, mert ezzel az átalakítási költségek nem növekszenek, hanem apadnak. A színházjegyeket a főügyész indítványára értelmében A, B, C és D betűkkel fogják megjelölni, hogy a közönség tudja, melyik ruhatárhoz tartozik.

* **Bábszínház.** Két estére és két délutánra terjedő vendégjátékát ma délután kezdte meg a nyári szinkörben a Magyar bábszínház. Az átstilizált izlés és lélek visszavezette modern írónkat a régi kultúrországok bábjátékaihoz, s azoknak új színt, új tartalmat adva egy kedves gyönyörűségben részeltetnek bennünket, amelyre rég vágyódott már a naturalizmustól kissé kifáradt lelkünk. A bájos groteszkus, a mesejátékok ötletes szövege kiesinynek és nagynak egyaránt kedves volt. A babák epügy rászolgáltak a tapsra, mint előadói művészek. A programból különösen Kosztolányi Dezső és Balázs Béla művei jutottak a legtöbb tapshez. Ugy délután, mint este szép ház gyönyörködött a bábszínház játékaiban. — s. — v.

* **A színház hírei.** Pataky Vilma fellépte. A legnagyobb érdeklődés mutatkozik Pataky Vilma, az aradi közönség kedvelt primadonnájának fellépte iránt, aki holnap szerdán lép fel először a Legénybuesu operettben, egy olyan szerepben, melyet most fog először játszani az aradi közönség előtt. Csütörtökön pedig a Szibill című szerepét játssza, amelyben legnagyobb sikereit aratta. A többi szereplők Sz. Rontai Boriska, Járai B., Barics, Győző, Járai S., Polgár stb. — **Gvártás Dezső,** a Király színház kitűnő művésze pénteken kezdi meg három estére tervezett vendégfelléptét a Csokládé katoná, Dollárpapa és Aranyfácán című darabokban. Gvártás Dezső nagy jól ismeri Arad miértő közönsége és bizonyos, hogy e kiváló művészt zsufolt ház fogja elismerésének tapsaival honorálni. — **A Budapesti Magyar Bábszínház** ma kedden délután 5 órakor és este 8 órakor tartja utolsó előadásait, melyet egy a felnőttek, mint a gyermekek a legnagyobb élvezettel nézik végig.

Repülő raid Flandriában.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Bombavető repülőrajunk július 14-én szép időben folytatott partmenti repülésében megtámadta a flandriai fronton levő most épült katonai telepeket. Desire mellett a municióraktárat jól irányzott bombavetéssel fölgyújtották, nagy tűz keletkezett. A Bruard műveket három órán át bombázták repülőink és összesen több mint 1000 kilogramm robbantóanyagot dobtak le. E támadást öt órán át tartott földerítő repülés tette változatossá, amelyből repülőink értékes hirtanyaggal tértek vissza. A flandriai front újból elkeseredett küzdelmek színhelyévé vált. Tostel

főhadnagy osztagával kilenc repülőből álló rajt támadott meg, 6 ellenséges gépet lelőtt, egyet leszállásra kényszerített, kettőn pedig súlyos sérüléseket állapítottak meg. Az ellenség, tegnap összesen 24 repülőgépet és egy kötött léggömböt veszített.

Páris. Az Havas ügynökség jelenti: Az angol király és királyné július 3-tól 14-ig az angol fronton tartózkodtak. A király ellátogatott a lövészárkokba és néhány órát töltött a csapatoknál, jelen volt egy gázámadásnál is. A király július 10-én Poincarét látogatta meg, 12-én pedig Pétaine tábornokot.

Maximálták a zöldségféléket

Aradon nem lesz rekvirálás. — Csak tíz óra után vásárol a főváros.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Varjassy Lajos polgármester, ma a következőképp állapította meg a zöldségfélék legmagasabb árát.

Az Országos Közélelmezési Hivatal 69945—1917. sz. rendelete folytán a 4807—1917 M. E. sz. kormányrendelet 6. §-a alapján Arad város területére nézve 1917. július 17-től kezdve további intézkedésig a káposzta, tök, zöld bab, kalarabé és uborkáért követelhető legmagasabb árakat a következőben állapította meg:

Káposzta nagyban és minőség szerint, 100 darabonként 70—100 korona, 100 kg-ként 80—100 korona.

Káposzta kicsinyben minőség és nagyság szerint, 1 darab 60 fill.—2 korona, kilogrammként 60 fill.—1 korona.

Káposzta gyalulva 1 kg. 1 kor. 20 fill.

Tök nagyban minőség és nagyság szerint 100 darabonként 100—150 korona, 100 kg-ként 80—100 korona.

Tök kicsinyben minőség és nagyság szerint 1 darab 1—3 korona, 1 kg-ként 80 fillér—1 korona.

Tök gyalulva 1 kg. 80 fillér.

Zöldbab nagyban minőség szerint 100 kg. 160 korona.

Zöldbab kicsinyben minőség szerint 1 kg. 2—2 korona 20 fillér. (Eddig volt 3 kor. 20 fillér.)

Kalarabé nagyban minőség szerint 100 drb. 6—8 korona.

Kalarabé kicsinyben minőség szerint 1 drb. 8—20 fillér. (Eddig volt 30—40 fillér.)

Uborka nagyban 100 drb. 8—36 korona.

Uborka kicsinyben 1 drb. minőség szerint 10—40 fillér.

Aki ezen most meghatározott árakat be nem tartja, ha cselekményük súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el, és az 1914. évi 50. t. c. 9—17. §-a alapján

2 hónapig terjedhető elzárással, és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Felhívom a kapitányi hivatalt, hogy ezen árak be nem tartását a legszigorúbban ellenőrizze, és az ellene vétőkkel szemben a legkíméletlenebbül járjon el.

Az aradi piacon tegnap és ma még semmi változás sem volt észlelhető, a maximálási rendelkezés hatása alatt. Árú volt elég, vagy legalább is annyi amennyi rendszeren szokott lenni és az árak is a régi magasak voltak. Panaszkodtak a vásárlók, hogy egy darab tökért a kofák tíz koronát kérnek és hogy a barack és a korai szilva kilójának hét-nyolc korona az ára. Ezekre a panaszokra a maximálási rendelkezés remélhetőleg segíteni fog, sőt arra is van kilátás, hogy az Országos Közélelmezési Hivatal az első pillanatban méltatlannak látszó rendelkezete folytán jobbak lesznek Arad város közlelmezési viszonyai a zöldségellátásban.

Mint Green Nándor főkapitány az Aradi Közlöny tudósítójának erre vonatkozólag elmondotta ugyanis a székesfőváros zöldségüzletének rekviráló biztosa, Herold Antal fővárosi tisztviselő, tényleg a legnagyobb belátással fogja fel küldetését. A rekvirálást még meg sem kezdte, mert vár holnapig amíg a polgármester ármáximálási rendelete megjelenik. A rekvirálást mint nagy örömmel jelenthetjük a tanács szombati határozatának helyes értelmében és az Aradi Közlöny figyelmeztetését elfogadva úgy fogják megoldani, hogy Herold Antal naponként csak azt a zöldségmennyiséget fogja ószavásárolni a piacon, ami tíz óra után megmarad. Tekintettel arra, hogy a gazdaszonyokat a háborús állapotok már, ugyis egészen korai bevásárlásra szoktatták fellehet tenni, hogy délelőtt tíz óráig minden család gondoskodik a maga az napi zöldség-szükségletéről és ami tíz óra után a piacon megmarad, az már tényleg feleslegesnek tekinthető.

Még megnyugtatóbb azonban Green Nándor főkapitánynak az a kijelentése, hogy a székesfőváros kiküldötte a városi termelőknél egyáltalában nem fog rekvirálni.

Ma délután temették el Fényes Dezsőt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Oszatlan és őszinte részvét kísérte ma utolsó útjára Fényes Dezsőt, az aradi kulturpalota tragikus végű igazgatóját, akinek halála mély megdöbbenést keltett mindenütt. A rendkívül gazdag szellemi erővel rendelkező férfiúnak élete folyása a nagy nyilvánosság előtt történt és Aradon mindenki tudja, hogy a benne rejlő nagy erők ellenére örökös harcban és küzdelemben örlődött meg az a tehetség, amely Fényes Dezsőt más lelki diszpozíciók közt áldásos alkotások megteremtésére tette volna képessé. A nagy tragédia záró jelenetében teljes őszinteséggel és leplezetlenül, övéihez és jóbarátaihoz írt leveleiben magyarázatát adja a történeteknek és nála senkisé is hivatottabb arra, hogy feltárja azokat az okokat, amelyek a halálugrásra készítették.

A legőszintébb és a legbizalmasabb barátság talán Varjassy Lajos polgármesterhez fűzte. A polgármester volt az, aki hűséggel és kitartással állt mellette, különösen, az utolsó esztendőkből és mindig feléje nyújtotta segítő kezét, amikor terveinek, gondolatainak megvalósítása közben harcra kellett szállnia. Érzékeny és megilletődést keltő hangon vesz búcsút tőle, akihez a következő levelet írta:

Mélyen tisztelt kedves Barátom!

— Régi, több mint 30 éves betegség szomorú következményei jelentkeznek rajtam már hónapok óta. Lelki energiám megtört, memóriám lankadt. Annak a szép kötelességnek, amelyet elsősorban a te bizalmadból magamra vállaltam, nem tudnék már sokáig megfelelni. Kötelességemnek tartom városom iránt, te irántad és önmagam iránt, hogy ne foglaljak el ily körülmények között olyan pozíciót, amelyet mások jobban fognak betölthetni. Köszönöm irántam tanúsított bizalmadat, barátságodat, amely sok nehéz helyzetemben mindig biztos támaszom volt.

— Hivatalomban mindent rendben fogtok találni; a Wertheim szekrény és hivatalos szobám asztalainak fiók kulcsát idezárom.

— Életem e végső pillanatában még egy kéressel fordulok jó szívedhez. Feleségem minden vagyon nélkül marad hátra. Ami vagyonom volt, nősülésem előtt fiamnak adtam át, a villamosági rt.-tól élvezett nyugdíjam halálom után megszűnik, mostani hivatalom után sem kaphat özvegyem nyugdíjat. Hosszu éveken át szolgáltam városom érdekeit és ez most talán latba fog esni szegény feleségem javára. Arra kérek: tégy meg ez irányban mindent, amit csak lehet.

— Könyvtáram, a hivatalos lakásba épen odaillesztett könyvszekrényem, festményeim és műtárgyaim nagyobb értéket képviselnek: vegyétek meg azt a városi közművelődési intézet részére; különösen nevesek e tekintetben Zombory Lajos festményei, aki Aradon kezdte meg művészi pályáját.

Terjeszd ki szegény özvegyem felé védő kezdet, baráti jószágodat a sír szeléről is köszönöm halás, tisztelő barátod Fényes Dezső.

U. i. A hivatalban levő Wertheim szekrény tresorjába vannak a szegény Árpád emlékére gyűjtött összegekről szóló betétkönyvek és a gyűjtők névsora.

Isten veled.

Mint utólag megállapították, Fényes nem az első, hanem a második emeletéről vetette le magát. Mikor a végzetes esztén felesége, akivel együtt ült az erkélyen, felállott, hogy a cselédet keresse fel és utasításokat adjon neki, az igazgató felhasználta ezt a pillanatot, már előkészített tervének végrehajtására. Az erkélyről

a lakásán át távozott, onnan felment a második emeleten levő képtárba, amelynek kulcsát már az est folyamán magához vette. Az egyik teremben levő asztalról lerakta a földre az azon állott muzeális tárgyakat, az asztalt az ablakhoz vitte, ráállott és arról ugrott le a mélységbe.

Annyira előkészített mindent a sötét tett végrehajtásához, hogy azokat a tárgyakat, amelyeket magánál hordott, kezéit, tárcáit, óráját és láncát gondosan elzárta a Wertheim szekrénybe, azzal a tudattal, hogy azokra úgy sem lesz többé szüksége.

Fényes Dezső emlékének áldozott ma az aradi Kölcsey Egyesület, mely elnökének szomorú elmulása alkalmára ülésre jött össze. A választmányi ülést Lőcs Rezső, a Kölcsey egyesület alelnöke nyitotta meg és a következő szavakban emlékezett meg Fényes Dezsőről:

„Mély megilletődéssel, egy önmagával elégedetlen életnek szörnyű meghasonlásáról szerzettünk tudomást: Fényes Dezső, kulturéletünk kiválósága, többünknek barátja, a Kölcsey egyesületnek elnöke, súlyos betegségtől kirozva, elborult elmével, önelhatározással dobta el magát az életet és a sírhantnak mélyében és végtelen csendjében keresett nyugalmat.

— A gyász, mely lelkünket ma fogva tartja és a megdöbbenés, mely az életnek hihetetlenül mély miszteriumait tárja elénk, a kritikának hallgatást parancsol. De bármiként vélekedtek is egyesek, az életben mindenkor erőteljesen megnyilatkozó elnökünk tevékenysége fölött, egyben mindenki egyetértett: az elébe tűzött célok mindenkor szépek és nemesek voltak, a benne élő nagy ambíciókat mindenkor az igazi lelkesedés tiszta tüze lelkesítette és ha tévedhetett is az eszközök és módok megválasztásában, tevékenysége soha el nem tűnő nyomekat hagyott kulturális életünknek még oly sok munkát igénylő mezején.

Indítványozom: méltóztassék elnökünk halála fölötti mély részvétét jegyzőkönyvbe iktatni és erről visszamaradtait értesíteni.

A választmány a javaslatot egyhangulag elfogadta és ezzel az ülés véget ért.

Kölcsey-egyesület elhunyt elnöke ravatalára szánt koszoru megváltása fejében az aradvárosi Vöröskereszt egyesületnek 50 koronát adományozott.

Fényes Dezső a családjához intézett utolsó levelében, amint azt az Aradi Közlöny már ismertette is, több oly intézkedést kért, melyek mind azt célozták, hogy temetéséről, távollartása tisztelőit, jóbarátait és Arad város közönségét. A család a lehetőséghez képest tiszteletben tartotta az elhunyt végső akaratát. Nem közölte a temetés helyét és idejét, gyászjelentést nem adott ki, azonban rajta kívül álló okokból nem teljesítette az elhunyt ama végső akaratát, hogy temetése a hajnali órákban menjen végbe. Minthogy a nagyközönség teljesen tájékozatlan volt a temetés idejéről, a családon, Arad város és a Kölcsey egyesület hivatalos kiküldöttjein kívül ugyyszólván senki sem jelent meg a felső temető halottas házában ma délutáni öt órakor, amikor Monay Ferenc plébános mondott búcsuztatót Fényes Dezső teteme felett. A legszűkebb családi körön és fián dr. Fényes Dezsőn kívül, aki szintén részt vett édesatyja végtisztességén, Arad város képviselőjében megjelent Varjassy Lajos polgármester, Kovács Vince kulturtanácsnok, Naachtnebel Odön főmérnök, Lőcs Rezső helyettes polgármester, egyben mint a Kölcsey Egyesület alelnöke is, a Kölcsey Egyesület választ-

mányának kiküldöttjeivel Just Ferenc, Kilenyi János, Károlini Mihály, Pozsgay István dr. Bancsák István, Kara Győző választmányi tagokkal.

Alig néhány pereig tartó szertartás után Fényes Dezső holttestét örök nyugalomának helyén helyezték el.

Fényes Dezső utolsó akaratának megfelelően Múlek Lajos dr. közjegyző ma felbontotta az elhunyt végrendeletét, amelyből kitűnt, hogy a dúsgazdag embernek tartott igazgató semmiféle vagyont nem hagyott hátra. A Józsefherceg uton volt egy értékes háza, amelyet azonban fiának dr. Fényes Dezsőnek adott át még életében. Szőlője is volt a Hegyalján, ezt is eladta. Lakásberendezése és gyűjteménye képvisel némi értéket és ezt feleségének hagyományozta.

Varjassy Lajos polgármester ma délelőtt már intézkedett, hogy Kilenyi János főszámvéve a család valamelyik tagjának jelenlétében vegye át a kulturpalota értékeit. Az intézet vezetésével a polgármester úgy mint a múltban, ideiglenesen most is Kovács Vince kulturtanácsnokot bízta meg.

Szervezkedik az erdélyi munkapárt.

— Saját tudósítónk teletjelentése. —

Kolozsvárról jelentik: Az erdélyi magyarság vezetőinek mozgalmában, amely a radikális választójog és a vele kapcsolatos erdélyi és nemzetiségi kérdések miatt indult meg, tovább folyik a szervezkedés munkája. A pártönkivüli bizalmas értekezlet után kívánatosnak látszott hogy az értekezleten felmerült kérdéseket, amely Erdély kulturális és gazdasági kérdéseinek egész komplexumát felöleli, elválasszák a választójogtól, hogy az előbbieken felmerült ellenkező felfogások meg ne akadályozzák az utóbbiban való egységes állásfoglalást. Tekintet nehogy szétforgácsolódjanak az erők, a többi kérdést kikapcsolták a mozgalom programjából. Így az akció kizárólag a választójogra fog irányulni.

Maga a szervezkedés sem abban az irányban fog történni, ahogy azt tervezték. Egyelőre az erdélyi blokk alakításának gondolatától is elálltak, mert némely erdélyi vármegyében az ilyen politikai blokkhoz nem szívesen csatlakoznak azok akik a választójog kérdésében a radikális megoldás ellen vannak és a pártkeretektől nem akarnak elszakadni. A tervezet alakulás szerint egyelőre csak az erdélyi nemzeti munkapárt tömörülne erős szervezetté. Az erdélyi városok és megyék munkapártjai, miután helyi szervezeteiket megfelelően átszervezik, egységes vezetés alatt tábor alakítanak, amely az erdélyi magyarság érdekében felveszi a harcot a radikális választójog ellen. Ennek a szervezetnek élére nyerték meg Josika Samu báró titkos tanácsost, a főrendiház volt elnökét.

A városok és megyék nemzeti munkapártjai most mindenütt értekezletet fognak tartani, amelyen a szervezkedés részleteit fogják megbeszélni, ezután még a nyár folyamán nagygyűlést rendeznek Kolozsvárott, amelyen megfogják állapítani választójogi álláspontjukat és utána megkezdik az országos agitációt a radikális választójog ellen.

A NYARI IDÉNY BEALTAVAL tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy új lakcímről, a hova a lap küldését kívánják, a pontos küldés szempontjából — a legutolsó tartózkodási hely megjelölése mellett — a kiadóhivatallal közöljék.

Henrik hegedűje.

Wells G. H. békeregénye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Néhány nappal ezelőtt a Times hírei között a következő pár sor jelent meg: „A London ellen intézett légi támadás alkalmából lelégt Zepelin utasainak sírjára tegnap koszorút helyeztek. A szalagon a következő felirat volt olvasható:

Ezeket a virágokat egy angol adta, akinek a szíve azt mondja, hogy akik itt nyugosznak, azok is apáknak a fiai.

Ez a szép gesztus többet jelent üres szavaknál. Jelenti, hogy gyöngül a gyűlölet és aki nyitott fülekkel figyeli legutóbb elhangzott politikai nyilatkozatok hangját, az hallhatja, hogy az emberiség szava kezd hangosabbá válni. Még mindig fenéketlen mélység választja el a vérző népeket, de már híd készül az örvény fölött: a megértés hídja, amely sokkal gyorsabban fogja összekötni a népeket, mint a konferenciák és a hadi célokról tartott nagy beszédek és bizonyos, hogy a barátság győzni fog rövidesen a gyűlölet fölött.

Ennek az angolnak az írására kell gondolni, amikor az ember Wells H. G.-nek, a nagy angol regényírónak legújabb könyvét olvassa. Az ember sok mindenre lehet elkészülve, amikor ennek a nagy háborús prófétának és nagy kiabálónak írásait forgatja, aki hatalmas lendülettel forgatta a korbácsot a „barbárok” ellen. Talán megint egy utópisztikus regény, amely azzal végződik, hogy minden németet ki kell irtani? Az ember azon veszi magát észre, hogy úgy olvassa Wellsnek ezt a könyvét, mint egy bakfis. Az utolsó lapokat kezdi el olvasni, ahol azt találja, hogy egy Britling nevű ur levelet ír Henrik ur öreg szüleinek Németországba és arról biztosítja őket, hogy a legmélyebb fájdalommal és érzéssel van irántuk, mert a fiuk a becsület mezején elesett és isten rendelkezésével és hatalmával vizsgáltja őket, amely kitűnik még ama véres fától mögött is, amellyel a háború eltakarta az eget és a levelet azzal a mondattal végzi: A fiaink megmutatkoztak az Istennek.

„K. Britling sees it through” a regény címe. Magyarul körülbelül úgy fordítható le, hogy „Britling mindent megértett.” A név az egész angol nemzet típusát akarja kifejezni és e mögött maga az író rejtezik, aki beismeri, hogy a háborúval való fellegusa örösz változáson megy át.

1914. júniusában vagyunk, a Times munkatársának, Britlingnek a házában, ahol a csupa optimizmussal eltelt publicista éppen úgy mint egész Anglia, nem akar hinni egy európai háborúban. Ez az újságíró igen elegáns lakik, jómódban él és nagyon kevés oka van, hogy a sorsa ellen panaszkodjék. Van egy tízonnégy éves fia, akit rajongóan szeret, a második házasságából pedig két kis gyermeke született, de azért még mindig melegen ver a szíve és egy-egy autó kirándulást szokott tenni Harrowdeán kisasszonyhoz, egy kolléganőjéhez, aki fontos szellemű nő és igen sok alkotásra tudna már rábírnai a kiváló író. A házában van egy német nevelő a két kis gyermek mellett. A neve Henrik és ebben a környezetben élt még Teddy, a titkár, családjával és gyermekeivel.

Ebből a környezetből kéri Henrik, a német, mert az író szándékosan olyan tulajdonságokkal ruhazza fel, hogy egy kissé antipathikus legyen már a születése kedvéért is. Többnyire azonban külsőségekben nyilatkozik ez meg és nem érinti Henriknek lelki tulajdonsá-

gait. Ennek a londoni családnak derűs életébe vág be a háború bombája. Hughe, a fiú bevonul, Teddy, a titkár bevonul és a fiatal német szintén katona lesz. A ház üressé válik és az író rutinos realizmussal rajzolja meg azt a megrázkódtatást, amely a házat és lakóit éri.

Britling a jókedvű, társadalmi életet élő ember teljesen magába vonul. Állig begombolkozik még a környezete előtt is és az autóbilja már nem robog Harrowdeán kisasszonyhoz, mert teljesen szakított vele, miután abban a nagy tragédiában, amely őt érte, egyáltalában semmiféle lelki rekonszolidációt nem fedez fel kettejük között. Elsősorban önmagával akar tisztába jönni. Minden szellemi munkáról lemond, mert úgy találja, hogy a háború foglalja le minden gondolatát, otthagyja a lapját és csak háborús problémákkal, léttel, a halállal, sőt egyszerre még vallási kérdésekkel kezd foglalkozni s úgy érzi, hogy szétreped az agya, ha nem tudja bánatát egy meghitt emberrel előtölteni. Ilyenre azonban nem talál és odajut, hogy már szivesebben halna meg, minthogy ilyen céltalan életet folytasson.

— Azonban nem ő, hanem a fia Hughe hal meg, akit egy német golyó talál, amint, hogy Henrik, a német nevelő is egy orosz golyó áldozata lesz. Az a jelenet, amint Wells bemutatja az apát, aki házában küszöbén találkozik a sürgönyhordóval, amint a zsebeiben keresgél, hogy borralalót adjon neki a maga jőzán és éppen ezért megkapó realizmusa által a szépségekben gazdag regény legszebb helye.

Az atyai szívnek lesújtó gyászából sarjastja ki az író kristálytisztán az emberiség gyönyörű gondolatát. A már előbb is említett vallási probléma

az Isten hit a megoldása ennek a kaaotikus zűrzavarnak.

Az író úgy beszélgeti Britlinget, mint egy hitetleneket, mint aki mindama milliókhoz beszél, akik mint szülők, testvérek és hitvesek kétségbeesetten tördelik a kezüket és kéri, hogy

hol van az Isten?

Van olyan Isten, aki ezt türi? Teddy a titkár szintén elesik Flandriában és Britling az özvegyével folytatott beszélgetés közben ad válaszokat ezekre a kérdésekre.

— Hogy lehet én az Istenben, — kéri a gyászos özvegy — mikor a maga ártatlan fia elesett? Maga még hisz az Istenben?

— Igenis hiszek — feleli Britling szilárdan.

— Ön hisz egy olyan Istenben, aki ilyen dolgokat eltűr? Aki elrabolta az én férjemet, a maga fiát és türi, hogy ezer meg millió számra mészárolják le az embereket — kéri az özvegy kétségbeesetten.

— Nem, nem az Isten öli meg őket — válaszol Britling.

— De eltűr, hogy megöljék őket, mert máskülönbben nem kellene nekik meghalniuk.

— Nem — válaszolja Britling — az Isten nem türi, hogy megöljék, ez csak a teológusok gondolata, akik egész életükön át az istenségről gondolkodtak. Ezek kiáltják világra, hogy az Isten hatalmas, mindentudó s mit tudom én még, hogy mi ez. Azonban egy igazi vallásos gondolat, mind felborítja ezeket a fecsegéseket. A kereszténység istene egy megölt Isten, egy felfeszített Isten... Ez az Isten győzedelmeskedni fog egyszer... Most azonban harcol és szenved, velünk harcol...

Ez a filozófia nem új, azonban az a kö-

rülmény, hogy egy regényíró, egy teoretikus és absztrakt gondolatot ültet át a legvéresebb napok rettenetes realizmusába és megtestesíti és meggyőzően győzelemre juttatja, amennyiben lehetővé teszi, hogy egy kereső eme gondolat kapcsán önmagára találjon, ez az, ami ennek a bölcselkedésnek értéket ad. Most már értjük a regénynek a címét. „Britling mindent megért.”

A fájdalmak útján találják meg az emberek az Isten.

Ő előtte, a nagy köztársaság ura előtt, testvérek ök. Britling belátja, hogy nincs oka a kétségbeesésre, csak azon az úton kell járnia, amely a szívtől a szívhez vezet. Ő látja ezt az utat és becsomagoltatja az elesett Henriknek hegedűjét, hogy elküldje az öreg szülőknek Németországba és megírja azt a levelet, amely a legtátongóbb örvényeket is áthidalja. Atnyulnak a karok és a kezek hajlandóak, hogy egymást megszorítsák. Ki nem akarná azokat megragadni.

Ötven és százkoronás bankjegyek a templomok perselyeiben

Ami itt következik nem szenzáció, még csak nem is valami különös titok; bárki megláthatta, fölfedezhette volna eddig is. Hogy mégis ismeretlen maradj előttrünk, annak egyedül mi vagyunk okai; mi, akik többnyire bahunyt szemekkel járjuk utainkat átelyett, hogy megfigyelnénk a történeteket, amelyek sokszor nagyon is mély tanulságokat rejtegetnek.

A templomokról lesz szó és ezzel kapcsolatosan azokról a változásokról, amit a háború teljes három éve okozott a tömegek lelkében.

A templomok meztelenek és naponta napról-napra többen és többen vannak, akik megjelennek az oltárnál. Csaknem mind hűgön imádkozó, könyörgő ember. Legnagyobb részük a háború végéért és a megmaradt kedveseik életéért könyörgő. És — hozzátartozik még a krónikához — igen sok a minden rendű és rangú férfi az új templomlátogatók közt, de legtöbbit mégis nő, még pedig leány, akikre mint valami sötét átok leselkedik az örökös pártaság. Mondják azt is, hogy napról-napra többen vannak a lányok között, akik Krisztussal kötnek jegyességet és szerzetesi ruhákba öltözködnek.

A templomok látogatásának növekedésével természetesen megindult a csodatevő szentek nagyobb arányú tisztelgetése is. Legnagyobb tekintélyű van és legnépszerűbb a szentek között ma is Szent Antal, oltára ugyszólván soha sincsen terdelve könyörgő hívő nélkül. Hasonló látogatóvárosnak örvendenek azonban még a Mária-oltárok is. Ezeknek közönsége kilenven százalékban leány és — egyesek szerint — nőlegényért könyörögnek, csaknem mindannyian.

De a többi szentek szintén nem panaszkodhatnak. Jut látogató mindnek elég: valarmennyinek közbenjárásért százezrek könyörögnek. Legbeszédeőbb bizonyossága ezeknek az állításoknak, hogy a perselyek most szinte anomálsan rövid idő alatt — a normális állapotokhoz viszonyítva — hihetetlenül magas összegeket forgalmaznak. Kitűnik ezekből a kimutatásokból a szentek népszerűségének aránya is.

A Szent Antal és Mária Perselyének egy havi forgalma egyenként mint egy 4—500 koronára tehető. Nem ritka eset, hogy ötven, sőt száz koronás bankjegyeket találnak a perselyekben; a 10 és 20 koronás bankjegyek egészen megszokottak már, úgy, hogy föl sem tűnnek.

Assisi Szent Ferenc, a többi szentek és egyéb templomi perselyek egy havi forgalma ugyancsak 4—500 koronára tenetők. Ezek azonban már együttrévé érik el ezt az összeget.

A persely-jótekonysággal azonban nem merült ki a vallásosság vált lelkei jótekonysága. A főösslegekből bőséges arányokban részeseülnek a koldusok is, akik Szegeden bizony olyan szép számmal vannak, mint sehol máshol.

Egy koldus átlagos napi keresete 6—7 koronára tehető, amelle, hogy valarmennyinek

rendes helye van, ahol reggelit, ebédet és vacsorát kap.

Mindent összevetve: amilyen mértékben növekszik a háborús nyomorúság és a béke kilátástalansága olyan mértékben gyarapodnak a megterő és jörekony, anárközo adakozó lelkék.

Aki félt az államosodtól.

Egy aradi tanár tragédiája.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Egy aradi, általánosan ismert és nagyra-becsült középiskolai tanár sorsa kapcsolódik bele ebbe a rettenetes emberpusztító nagy küzdelembe, amely nemcsak a frontokon, hanem itt bent az országban is napról-napra mind több áldozatot kíván. A kiváló professzort szanatóriumba kellett szállítani, mert az idegei megőrültek egy fantommal, egy megfoghatatlan és csak földelt beteg idegei által teremtett elképzelt hatalmas bajjal vívott nagy küzdelemben.

A tanár, aki éjjelt nappallá téve szinte emberfeletti munkát végzett azért, hogy fizetése mellett annyit gyűjtsön, hogy öreg korára a maga és családja gondtalan megélhetését biztosítsa, abba a tragikus végződésű sötét gondolatba bukott bele, hogy a háború az államnak pénzügyi erejét megingatja, az ő nyugdíja nem lesz biztos és mire odajut, hogy abbahagyja a küzdelmet és hosszú évtizedeken át kifejtett munkájának gyümölcsét élvezze, koldusbotra kerül, mások kegyelmére szorul.

Aggódó családja és barátai már hetekkel ezelőtt észrevették, hogy sötét gondolatok bántják őt és állandóan tépelődő. Ez kitűnt abból is, hogy ismerősei előtt súlyos vádakot emelt önmaga ellen. Így történt, hogy felkereste egy ügyvéd ismerősét és elmondta neki, hogy vett egy házat, de nem volt elég pénze és ezért magára vállalta a terheket. Minthogy azonban azt látta, hogy az adósság törlesztése fölülmulja az ő anyagi erejét, alkuba lépett az eladóval, aki a legnagyobb készséggel hajlandó volt a még meg sem kötött szerződéstől elállni.

— Ugyebár tisztelt ügyvéd ur én most a világ legbecstelenebb embere vagyok, aki azt a szegény háztulajdonost rutul becsaptam és az joggal a szemembe mondhatja, hogy egy gazemberrel volt dolga, aki őt rettenetesen megkárosította. Mert, ha én nem vettem volna meg könnyelmű fejjel a házat, akkor bizonyára drágábban is eladhatta volna.

Az ügyvéd látva a magából kikelt, feldúlt arcu embert, megnyugtanni igyekezett és kijelentette kliense előtt, hogy rendkívül korrekt az eljárása, senkit meg nem károsított. Hogy megnyugtassa a professzort, magához kérte az eladót is, aki az egzaltált ember előtt beszületészávara kijelentette, hogy esze ágában sincs haragudni és nagyon szívesen áll a szerződés megkötésétől, mert akár tíz evőt is kap a házra és a haragnak még csak gondolatával sem foglalkozik.

A szegény professzort azonban nem lehetett megnyugtanni, nem mert az utcára kimenni, mert félt, hogy találkozik majd a háztulajdonosával és az a nyilvánosság előtt a szemébe vágja, hogy csaló, gazember. Arra sem lehetett rábírní, hogy akár egy negyed órára is emberek közé menjen. Az állapot napról-napra aggasztóbbá vált és a legutóbbi napokban — mint említettük — az a rögeszme kinőzött, hogy az állam nem lesz képes őt eltartani, mert a háború következtében be fog állani a teljes államosod és hiába dolgozott becsületesen, szorgalommal hosszú évtizedekig.

Az orvosok tanácsára gyógyintézetbe szállították a tragikus sorsu uriembert, aki iránt mindenütt a legnagyobb ószinte részvét mutatkozik.

Egymást lövi az orosz tüzérség és gyalogság.

— Saját tudósítók teleteljelentése. —

Budapestről teletelentelja tudósítók:

Az orosz offenzíva előrehaladása mintha megállt volna. Nagy határa nem igen volt az orosz előretörésnek, inkább morálisan hatott ideát is és az ellenség táborában is. Kiderült, hogy az orosz sereg nem teljesen demoralizált még. Persze a béke ügyére nézve jobb lett volna, ha teljes kudarc a sorsa az orosz próbálkozásoknak, mert közelebb hozta volna a békét, de stratégiailag nagy jelentősége így sem lehet az orosz sikereknek.

Egy tiszt, aki tizenhét hónap óta küzd az orosz fronton s most a Kalusz-nál folyó csatában sebesült meg, a következő igen fontos és megnyugtató információt adta:

— Az oroszok azért jöhetnek 15—20 kilométernyire előre, mert mi kimélünk minden egyes emberfeletet. Ezeknek a most folyó harcoknak is alig van halottja. Lövészárak rendszerünk olyan, hogy az első és második, sőt a harmadik, negyedik árok kiürítése sem jár semmi veszedéllyel. A támaszpontok segítségével az oroszokat akkor verjük ki, az általuk összelőtt állásokból, amikor akarjuk.

Oláh őrnagy egy millióos urinó tisztogatója.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Szomorú sors jutott osztályrészül egy több millió korona értékű vagyonnal bíró magyar asszonynak, a szabolcsmegyei Boica községben lakó Mihály Károlyné szül. Oláh Klárának, aki az oláh betörés idején nem tudott otthonából idejekorán elmenekülni. A szerencsétlen asszonyt háziasszonya, Babes Jánosné fiazzsa Mária elbujtására egy oláh őrnagy, az oláh csendőrszázada vezetője mellett kirabolta, ezt megelőzőleg azonban, hogy ne lehessen tanúja vagyonának romlásának, elhurcolták Romániába s azóta talán kalváriás útjában ki is szenvedett mert mostanig semmi hír sem érkezett rola falujába.

A múlt év szeptember havában történt a vérlázító eset, mikor az oláh maratók a hadüzenettel egyidejűleg behatoltak Erdélybe s elárastották nemcsak az erdélyi helyeket, hanem lemerészködtek az országszél közepébe is. Az oláhok laviná módjára özönlöttek el a határszél községeket és a betörést követő harmadik, vagy negyedik napon Boica községben is ők lettek az urak. A községben csak egy magyar asszonyt, Mihály Károlynét találtak, a többiek még idejekorán elmenekültek. Mihályné betegsége akadályozta meg abban, hogy a menekülőikkel együtt fusson és ez volt a szerencsétlensége. A megszállás után pár nap múlva oláh csendőrök jelentek meg házában, akik — nyilván besugásra — a főparancsnokság lá vittek és azután többé a községben senki sem látta. Valószínűleg koholt vádak alapján vagy elhurcolták, vagy ami még rosszabb, kivégezték.

Mielőtt a csendőrök elhurcolták volna, összes ingóságait majdnem százezer korona értékű butorát, drága ruháit a szomszédságában lakó Kloazse Jordanné őrzetére bízta azzal a meghagyással, hogy amennyiben térne vissza vigye magához és a csendőrök Kloazsné a megbízásnak eleget is tett s a ruháit, ruháit, butorokat a lakására vitette. Ennek tanúja volt Babes Jánosné, az elhurcolt magyar asszony háziasszonya s másnap be-

Tévedés azt hinni, hogy az orosz hadseregben olyan teljes az egyetértés és fegyelem. Megállapítottuk s a foglyok vallomása is megerősíti, hogy a gyalogság és a tüzérség közt teljes a diszharmonia, gyakori az ellenségeskedés s többször megesik, hogy a gyalogság és tüzérség egymás ellen harcol.

— Az orosz tüzérség legnagyobb-részt japánokból és franciákból áll. Az orosz gyalogság főleg a japánokra haragszik, mert erőszakos, követelőző s a japán tüzér eleszi az orosz gyalogos elől a kenyeret. Megállapítottuk hogy többször megesett, hogy sortűzet adott a gyalogság a tüzérségre.

Stocbolm. Az orosz fronton egyre érezhetőbbé válik a reakció az offenzíva ellen. Azoknál az ezredeknél, amelyek a bolsevik pártéhoz tartoznak, folyton lazul a fegyelem, sőt lázadások törtek ki. A polgári lapok katonai szakértői azt követelik, hogy végig az egész arconalon kezdjenek offenzívát, ami a hadsereg dezorganizációját megakadályozza, mint a galíciai tanulság bizonyítja.

litott Kloazsnéhoz és parancsoló hangon követelte, hogy Mihályné kalnyajat neki adja ki. — Kloazsné nemhogy a felhívásnak eleget tett volna, hanem a követelőző oláhnal haragudni is utasította. Az oláhné erre dühösen elmozdított de megfenyegette.

— Az őrdögé leszel — mondotta —, mert a magyar asszony holmijait őrzöd!

Es tényleg genyegtetesét bevallotta. Elővoztta után néhány óra múlva megjelent egy oláh őrnagy társaságában, akinek testőrszázada oláh csendőr kepepte. Az oláh őrnagy, a butorok kivételével mindent amit talált, kocsira rakatott: gallérokat, fűtő és női fehérneműket, konyhaszereket, szekerre rakatott és magával vitte. A harcosok után megmaradt butorokra pedig Babesné tette rá a kezét és a saját lakására vitte és kegyelmesen berendezkedett. Kloazsné nem tehetett semmit a jogszolgáltatás ellen, mert titarkozására a csendőrök puskarusa volt a felelős.

Boica visszatulajalása után Babesné viselkedéséről tudomást szerzett a tabori csendőrség is, akik az esetet bejelentették a nagyszabású ügyészségnek. Az ügyészség loná társaságára való felbujtás ement vádat emelt ellene és miután a vád a tanúk beigazolásával bizonyítást is nyert, a törvényszék az enyhítő körülmények figyelembevételével 5 évi fegyházra ítélte el. Az ítélet a vádlott asszony igen súlyosnak találta és ezért enyhítésért felelőzetelt. A községi helytábla büntető tanácsa, mint felsőbbvitei bíróság tegnap délután tartott ülésén vette tárgyalás alá a felelőzetés indokait és hosszas tanácskozás után délután 6 órakor rendkívül félreértést keltő ítéletet hozott: Babesné a vád és következményei alól mentesítették.

Az ítélet indokolása szerint, bár a cselekmény elkövetése teljes beigazolást nyert, fél kellett menteni, mert előzőleg a bíróság vádlottat jogtalan eltulajdonítás miatt pár nap szabadságvesztésre már ezért a büntetésért elítélte. Annak idején ugyanis a lakásán tartott házkutatás alkalmával megtaláltak sérült eltulajdonított ingóságait, s miután nem lehetett megállapítani, hogy milyen módon jutott bíróságba a nagyszabású törvényszék csak jogtalan eltulajdonítás vétségében mondotta ki bűnösnek.

A tábla ítéletét a jogegység megóvása érdekében valószínűleg a kuriához fogják felteszteni.

H I R E K.

LEGÚJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Béke interpelláció az angol parlamentben.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti este: Nyugaton több helyen élénk tevékenység. Keleten nagyobb harcok eseménye nem történt.

Pétervári. Kerenszky hadügyminiszter a frontról ideérkezett.

Genf. Lyoni lapok jelentése szerint a francia szociálista-bizottság elhatározta, hogy az ellenséges államok szociálistáival a semlegesek közvetítésével megkezdje a tárgyalásokat.

Rotterdam. A Morningpost jelenti: A munkás-párt huszonhárom tagja elhatározta, hogy a német többségi pártok békerezolúciójának közzététele után a kormányhoz ez ügyben interpellációt terjesztenek, amelyre hír szerint Lloyd George személyesen fog válaszolni.

Hága. A Vanguard francia hiperdreadnaut felrobbanásakor 804 ember vesztette életét.

Helsingfors. A Pétervári Távirati Ügynökség jelenti: A finn országgyűlés éjjeli ülésén egyhangulag elfogadták a község reformra vonatkozó törvényjavaslatot. A városban a lakosság között verekedés volt, amelynek hét munkást megöltek.

Stockholm. Az orosz kiküldöttek ma Dasinszky osztrák képviselővel hosszas tanácskozást folytattak. Az orosz küldöttek ma Londonba utaznak, ahol a francia megbízottakkal fognak tárgyalni.

— **Poincaré bukásáról.** Genfből jelenti: Hogy Poincaré hitele lejárt, azt újból megerősíti, hogy őt okolják a szerencsétlenül végződött tavaszi offenzívával. Az elnök bukásának hírére megerősítik. Ha elnök választásra kerül a sor, Painlevének, a jelenlegi hadügyminiszternek van legtöbb kilátása a megválasztásra. Hír szerint a nemzetgyűlést Marseillesben rövid időn belül összehívják.

— **Ünnepelt bankigazgató.** Meghatóan szép ünnepségnek volt tegnap színhelye az Aradi Ipar és Népbank helyisége. A bank helyettes igazgatójának, Kell Lajosnak, huszonöt éves eredményes működését jubilálták és ez alkalommal felebbvalói és az intézet tisztviselői meleg szeretettel vették körül a jubiláns igazgatót. Az igazgatóság részéről Hebs Béni vezérigazgató üdvözölte és megleghangú beszédben azt hangoztatta, hogy eddigi munkálkodásáról csakis az elismerés szavaival szabad megemlékezni. — A kartársak nevében Lamzer János főpénztáros és a bank nőtisztviselői részéről pedig Pecelman Aranka fejezte ki a jókívánásait az ünnepelt igazgató előtt, akinek ezután átnyújtották a tisztviselők értékes emléktárgyát. Kell Lajos meghatottan mondott köszönetet ünneplésért.

— **Kitüntetések.** A király a Ferenc József-rend lovagkeresztjét a hadidíszítménnyel és a kardokat: az ellenség előtt tanúsított vitéz és önfeláldozó magatartásuk elismeréséül: Korom Pál Antal, a 20. honvéd gyaloghadosztály pa-

rancsnokságnál beosztott tartalékos segédlelkésznek, Török Artur dr., egy gyaloghadosztály parancsnokságnál beosztott 23. honvéd gyalogezredbeli ezredorvosnak a 3. osztályu katonai érdemkeresztet a hadiékítménnyel és a kardokat az ellenség előtt tanúsított eredményteljes magatartása elismeréséül: Zöld Márton 2. honvéd gyalogezredbeli alezredesnek, egy honvéd gyalogezred parancsnokának adományozta.

— **Repülőgéptől halálra gázolt tábornok.** Szombathelyről jelenti: Szmrecsányi István szolgálatonkívüli vezérőrnagy valóságos belső titkos tanácsos, József főherceg volt főudvarmestere, szombaton délután a taresai fürdőtelepeken a sóshegyi majornál a mezőn sétálgatott a feleségével, Batthyány Mária grófnővel. Ezen a helyen ugyanekkor a délutáni órákban három repülő jelent meg a gépével. A publikum nagyon közel ment a felszállóhelyhez, úgy, hogy a pilóták figyelmeztették a közönséget, hogy kissé távolabb vonuljon és ott tartózkodjék, mert még szerencsétlenség történhetik. A három gép közül kettő felszállott, a harmadiknak nem sikerült nyomban a felszállás, hanem hosszú ideig gurult a mezőn, valószínűleg motorhiba miatt. Szmrecsányi, a ki rosszul lát, nem vette észre, hogy a repülőgép feléje tart. A repülőgép a földhöz vágta a 63 éves tábornokot, a ki eszméletlenül terült el. Baloldali bordái összetörték, balkeze összezsúzdott és tátongó sebek támadtak a fején. Mire a közönség odasietett a szerencsétlenség helyéhez, Szmrecsányi István már halott volt. Szmrecsányi Istvánnét könnyű horzsolások érték.

— **Negyven embert sújtott agyon a villám.** Zomborból jelenti: Bezdánból jelenti, hogy az ottani cukorgyári szigeten, ahol a cservenkei cukorgyárnak nagy kiterjedésű földjei vannak, nagy szerencsétlenség történt. Ejszaka hatalmas vihar vonult el a sziget fölött, amely elől a munkások behúzódtak egy nádból épült és náddal fődött kalyibába. Ejjékor ide becsapott a villám és negyven embert agyon sújtott, sokan pedig súlyosan összeégtek. A sebesülteket a zombori kórházba szállították, ahol többen a halállal vívódnak.

— **Életmentés a Maroson.** A Marosparton sétáló közönség tegnap este izgalmas esetnek volt a szemtanúja. A regatta házzal szemben, a Maros tulsó oldalán, a folyó sekélyebb helyén több kis gyermek fürdött, akik közül az egyiket az erős hullámok elragadták. A gyereket a rohanó víz a folyó medre felé vitte és az eset szemtanúi már azt hitték, hogy a fiúcska menthetetlenül a habokba vész. A közelben evezett az aradi regatta egyesület egyik tagja, Keller Lajos vármegyei jegyző, aki szintén észrevette a veszélyben forgó fiút, akinek barátai ekkor már torkuk szakadtából kiáltottak segítségért. Keller Lajos pár pillanat alatt a fuldokló gyermekhez evezett, a csolnakkból kiugrott és izgalmasan megküzdve a rohanó árral, a fiút az utolsó pillanatban, amikor az már a víz alatt volt, kimentette. A gyereket, akiről megállapították, hogy Juhász István, szüleinek lakására szállította a rendőrség.

— **Leégett tamingyár.** Budapestről jelenti: A Neuschloss-főle Naschitzi tannin-gyár és gőzfűrész részvénytársaság nusinogyerveői gyártelepén vasárnap délután tűz ütött ki, amely ismeretlen okokból keletkezett és gyorsan terjedt. Pár perc alatt a gyárnak összes helyiségeit elöntötték a hatalmas lángnyelvek, úgy, hogy a kivonult tűzoltók a tűznek csakis

a gyárépületre való lokalizálására szorítkoztak. A kész főlgyfakivonatot, a fakészleteket és a környék épületeket sikerült megmenteni. A kár biztosítás útján megtérül. A gyár sürgős újraépítése végett már is megtették a szükséges intézkedéseket.

— **Megszöktek Aradról.** Az aradi bíróságok nagyon is megérzik a háborút. Soha annyi körözést nem adtak ki a bíróságok elől megszököttek ellen, mint amennyit a Rendőri Közlöny ma megjelent száma közöl. Nincs elég közbiztonsági személyzet, a letartóztatási intézetekben nehezek az ellátási viszonyok és ezért inkább szabadlábban hagyják a bűnözőket. Most egyszerre kilenc szökevényt keresnek.

Agoston Lajost, aki alaposan gyanusítható azzal, hogy Aradon Mare Jánostól hamis kulcs használata mellett lopni akarván, a lopás büntetének véghez vitelét az által, hogy a sértett lakásába hamis kulcs használata mellett behatolt, megkezdte, de be nem végezte, mert tetten érték. Lopás büntette miatt terhelt Mitan László, aki a bűnvádi eljárás folyamata alatt megszökött. Lopás vétsége miatt terhelt Sztáncs Szidát aki az ellene indított bűnvádi eljárás folyamata alatt megszökött. Lopás büntette miatt terhelt Mare Jánost és Mare Zsófiát, akik ellenük indított bűnvádi eljárás folyamata alatt megszöktek. Lopás büntetével terhelt Szőke Margitot aki ellene indított bűnvádi eljárás folyamata alatt megszökött. Lopás vétsége miatt terhelt Zombori Lajost, aki az ellene indított bűnvádi eljárás folyamata alatt megszökött. Csavargáskihágással terhelt Vostyinár Annát, aki az ellene indított bűnvádi eljárás folyamata alatt megszökött. Sikasztás vétsége miatt terhelt Kispál Mihály, aki az ellene indított bűnvádi eljárás folyamata alatt megszökött. Becsületsértés vétsége miatt terhelt Hudák Zsuzsánnát, aki az ellene indított bűnvádi eljárás folyamata alatt megszökött.

— **Megüresedett katonai alapítványi helyek.** A cs. és kir. hadügyminiszterium több megüresedett katonai alapítványi hely betöltésére pályázatot hirdet. Az érdeklődők részletes felvilágosítást nyerhetnek a cs. és kir. tábornoknál (Arad-vár.) Tájékoztatásul itt adjuk az alapítványok címét: Lichtenstein János herceg-alapítvány, báró Rotschild Náthán-alapítvány, Hentzi-alapítvány, Hoffman altábornagy-alapítvány özvegyek és árvák részére, Schmidt Karolin-alapítvány, Hordt Tivadar altábornagy-alapítvány, Cronenbold Lajos-alapítvány, a 15. számú traindivisio alapítványa, Holzinger Anna-alapítvány, az állami sorsjáték katonai alapítványai.

— **Megszűnt a tengeri liszt árusítása.** Közhirre teszem, hogy a mai naptól kezdve tengeri mentes tiszta buza liszt adatik ki. miután a kiörlési arány nem változott meg, minélfogva a fehér liszt továbbra is a régi mennyiségben a tengeri liszt helyett pedig kenyér liszt adatik ki. Egy adag liszt tehát egy rész fehér és öt rész kenyér lisztből fog állni. Sulyra és az árra vonatkozólag pedig közlöm, hogy egy kis adag 210 gramm fehér és 1050 gramm kenyérlisztből áll és a nullás liszttel kevert kis adag ára a kereskedőnél 72 fillér, a főző liszttel kevert kis adag ára pedig 64 fillér. Egy nagy adag liszt pedig áll 260 gramm fehér és 1300 gramm kenyér lisztből, a nullás liszttel kevert nagy adag ára 92 fillér és a főző liszttel kevert nagy adag ára pedig 82 fillér, a kettő, három, négy, öt stb. adagok természetesen ugyanannyiszor nagyobb sulyban és ugyanannyiszor magasabb árban árusítandók. A kettő harmadrész buza és egyharmadrész rozs lisztből álló 175 gramm adag kenyér pedig adagonként 96 fillérért, különként pedig 55 fillérért árusítandó. Közlelmezési hivatal.

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Követelik az orosz offenzíva abbahagyását.

Genf. A Corriere della Serának jelentik Pétervárról: A szociálista munkás szövetségnek kongresszusa határozati javaslatot fogadott el, amelyben az offenzíva megszakítását követeli.

Stockholm. Itteni orosz körökbe Pétervárról érkezett jelentés szerint a polgári elem és a hivatalnokok az offenzívához nagy reményeket fűznek. Ismét sokat beszélnek Miljukov és a kadettpárt hatalmának visszatéréséről. Nem tartják kizártnak, hogy ha Bruszilovnak sikerül Lemberget visszafoglalnia, akkor szabad utat nyitnak a diktatúrának, sőt valószínűnek tartják, hogy megkísérelik a monarchia erőszakos visszaállítását, még akkor is, ha ez egyúttal az alkotmány megszorítását jelentené.

A Pravda legutóbbi számában így ír: „London, Páris és Washington kapitalistái az orosz parasztot és munkást ismét a tűzbe küldötték, holott a pétervári munkásság az offenzíva harmadik napjáig sem tudta meg, mi történt, mert ha e csapást előre látják, olyan vesztékiáltást hallattak volna, mely betölti Pétervár utcáit és megakadályozta volna, hogy ez bekövetkezzék. Az offenzíva eseményeiről bizonytalan hírek érkeznek, de a hivatalos jelentés szerint is néhány ezredet le kellett fegyverezni. Amikor Kerenski a fronton levő csapatoktól elbucszott, két gárdeezred zászlót bontott ki előtte ezzel a főhírással: „Békét a konyhákba

és háborút a győzelemig a burzsoázia ellen. Eljén az Internacionale!”

Stockholm. Az orosz katona és munkás tanács lapja a frontról kapott levelek alapján megállapítja, hogy nem a fronton, sem a front mögött sem akarják tovább az offenzívát, hanem a békét akarják és hogy az orosz munkás és katonatanács nyilatkozatából azt remélték, hogy júliusra vége lesz a háborúnak, de keservesen kellett csalódnok. Más orosz lapok jelentése szerint a moszkvai ezred és a Pavlovski ezred csatlakozott a gép-fegyveresek követeléséhez, akik az ideiglenes kormány ellen felakarják venni a harcot és annak szociálista tagjait árulóknak tartják. Allítólag a Putilov művek 20.000 munkása ugyanilyen értelemben határozott. A radikális munkásság véleményét azonban nem szabad az orosz nép véleményével egynek venni. Péterváron most az amerikai pénzzel megrendezett háborús uszítás kerekedett felül.

Pétervár. A második orosz tázer-ezredet katonai kihágások miatt törölték az orosz ezredek sorából.

— **Házvétel.** Róth Lajos Barzáról megvásárolta Walder ékszerész Lujza-utca 3. szám alatti házat 49000 koronáért.

— **Schauer Adám balesete.** Súlyos baleset érte Schauer Adám ismert aradi gazdálkodót. A elmúlt napokban Schenk Ferenc nyugalmazott főszolgabíró szenttamási pusztájára utazott ki, hogy személyesen győződjék meg egy új arató gépnek a működéséről s mint jó gazda közvetlen közökől igyekezett a gép működéséről tapasztalatot szerezni. A kocsjába fogott lova azonban talán a gépnek a zugásától megvadultak s elragadták Schauert, aki oly szerencsétlenül bukott le az arató gép előtt, hogy annak kései jobb kezének ujjait súlyosan összevágta, egy ujját el is veszítette, ezenfelül felső combján ejtettek a kések fájdalmas csontig menő vágást. A súlyosan sebesült gazdálkodót, kinek állapota elég komoly, az első segélynyújtás után Aradra hozták és jelenleg aradi lakásán ápolják.

— **Aradiak üdvözlöte a harctérről.** A 33. gyalogezred 30-ik menetszázada nevében az üdvözlőket küldik az aradiáknak Meisl Sándor, Montzer Jenő, Ruttkay Emil hadapródjelölt, Smoltnér, Iritz Ernő e. é. önkéntes, Ács Miksa, Zóthner Mihály, Brebán János. A 10-ik tábori század nevében üdvözlőket küldik Kiss Béla tizedes, Reinhold András, Weiglein Ferenc, Balogh György, Takáts Lajos, Metz Vendel, Horváth Sándor, Wassits Szilárd örvezető, Kling Antal.

— **Házasság.** Jamnitzky Gizike urleány (Ujarad) és Balogh János, az Első magyar biztosító tisztviselője, vadász hadapródjelölt vasárnap tartották esküvőjüket Ujaradon. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Legjobb légnyomása mosógép az Aerowash** fél idő alatt 70 százalék szappan megtakarítással dolgozik. Ara 24 korona. S51

— **Levélpapír eicsóságok Kerpelnél.**

— **Birtokosero.** Bozsni Józsa eladta a Gáj Szerb-utca 35. sz. házat 6000 K-ért Szecszanszki Jánosnak. — Kádár Ignác és neje eladták az Andrenyi Károly-utca 1. sz. házat 29000 K-ért. — Rittinger Károlyné Hári Rozsának. — Hiera Jánosné Fehér Etelka és tulajdonostársa eladták a Csiky Gergely-utca 18. sz. házat 18000 K-ért Text Jánosné Gadjebad Katalinnak. — Hady Gyula eladta a Wesselényi-utca 11. sz. házat 12000 K-ért Debreceni Sándor és nejeinek. — Hüb. Szirbik János és neje ajándékos adták a Sarkad Hátár-utca 3. sz. házat Szirbik Sándornak. — Miliók Ottóné eladta a Póltura Pécskai-ut 16. sz. ingatlan 66000 K-ért Kövesdy Lajos és nejeinek. — Wohmann Emil és neje eladták a Beresényi Miklós-utca 22. sz. házat 5000 K-ért Zombory Lajos és nejeinek.

— **Felülfizetések a hadikiállításán.** A 38-ik gyalogezred hadikiállításának utolsó napjain még a következő felülfizetések történtek: K. u. k. R. Art. Div. Nr. 1. (Erz. Bat.) 200, Bernovits Aladár hadnagy 200, báró Neuman Dániel 100, báró Neuman Alfréd 100, Hungaria textiltgyár 100, K. u. k. R. Art. Div. Nr. 1. (Mannsbütt) 60, K. u. k. I. R. 33. Stabsabtelek 5840, Steiner László 20, Aradi Waggongyár tisztviselői 15, Waggongyári munkások 12, dr. K. E., özvegy Petrovszky Károlyné, N. Béla (Vinga), Sándor de Wist Paula százados neje 10, Koch Dániel, Nachtnébel Gyula, Sztal Béla, báró Bánhidy Antalné 9, N. N., dr. K. E. 8, Ferenc-téri polgári iskola 540, Rekonw. Alot 520, N. N., dr. K. E., Mici Kreysa százados neje, Szentesy Ilona, Rózsa Imre 5, Eckert Gyuláné, Női Ipariskola, Bauer Ede 3, N. N., N. N., N. N., N. N., dr. Keleti, Cseder István, N. N., Bánfi Sándor, N. N., P. L. Huryadi, Mezei, Vertán Artur, Mészáros Böske, Bickel Béla hadnagy, Papp Sándor 2 koronát fizettek felül. Kisebb adományokban begyűlt még ezenkívül 98 korona. Mindezen adományokért ezúton is hálás köszönetet mond a 38-ik gyalogezred pótzászlóaljának parancsnoksága.

Osztrák-németek az önálló Galiciáért.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Bécsből jelentik: Parlamenti körökben ma ismét homo régias küldéséről beszéltek, akinek kezében lesz letéve az osztrák politikai helyzet megoldása. E híresztelések szerint Lobkowitz herceg, vagy a keresztény szociálista párt vezetője Fink Jodok kerül kombinációba.

Bécsből jelentik a német nemzeti szövetség szombaton, tegnap és ma az alkotmányreform kérdéseiben folytatott tanácskozásokat. A szövetség tizenkét tagu bizottságot küldött ki, amely a következő alapelveket állapította meg:

Az állami egység fentartása mellett Galiciának önállósítása azzal a feltétellel, hogy a német nyelv marad állami nyelvnek.

Egyes koronatarományok területén belül a különböző népfajok nemzetiségi autonómiát kapnak, amelyeknek meghatározásánál sajátos viszonyaik lesznek mérvadók.

A választójog kiterjesztése az autonóm szervezetekre és a külségi választásokra is.

A német nemzeti szövetség ülésén ezeket az alapelveket elfogadták és elhatározták, hogy az alkotmányt hozó bizottság állandó permanenciát tart.

Bécsből jelentik: A lengyel klub elnöke ma a külpolitikai helyzetről és a lengyel légicél kérdéseiről tanácskozásokat folytatott és este Czernin Ottokár gróf külügyminiszternél jelent meg kihallgatáson.

A KIADÓHIVATAL IZENETE. A kiadó-

hivatal felkéri a t. előfizetőket, hogy az esetben, ha az Aradi Közlöny valamelyik száma nem érkezik meg a szokott időben, úgy jelentsek be ezt a körülményt annál a postahivatalnál, amely a lapot kézbesíteni szokta. A postahivatal az Aradi Közlöny kiadóhivatalát a hiányról azonnal értesíti. Ez a hivatalos értesítés korábban jut a kiadóhivatalhoz, mint az előfizető panasza.

Két pilóta halálos zuhanása.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Bécsből jelentik: Végtelen tragikus pilóta szerencsétlenség történt ma a Bécs melletti asperni repülőtéren, ahol oly sok dicsőséges kezdeményezőnek volt már szemtanúja a község. Ugyanakkor itt született meg a mi nagyzerű repülő csapatunk és mint minden utóórsnak ennek is vannak mártírjai.

Ma délután a legszebb időben szállott a saját maga tervezte repülőgéphe Salinger mérnök hadnagy, a legkiválóbb konstruktörök egyike, hogy újabb gépet, melytől igen sokat vár, kipróbálja. A hadnagy már több repülőgépet szerkesztett, amelyekkel sikerült próbatartást tenni és amelyek a hadvezetőség teljes elismerését szerezték meg tervezőjüknek.

A mérnök Mantzettel, egyik legjobb tábori pilótákkal szállt gépébe, amely jó hosszú ideig zavartalanul engedelmeskedett teremtőjének.

Leereszkedni akartak és alig voltak már háromszáz méternyire a földtől, amikor a varakozók szörnyüködve látták, hogy a gép megbillenik, majd teljesen oldalra hajol és zuhan lefelé. A benne ülők nem segíthettek magukon a gép nyilgyenesen zuhant le, pozdorjává törve maga alá temette a két tiszteit, akiket aláírva zuzva húztak ki a romok alól.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Árverés a vasúton. Arad állomáson 1917. év július hó 19-én elárverezésre kerülnek a következő árúk: 1 darab üres hordó, 2 darab nyersbőr, 1 bál paplan, 1 zsák ruha és élelem, 1 darab mezőgazdasági gép, 1 köteg szék hajlított fából, 1 darab porított anyag, 1 láda ruhanemű, 2 darab podgyász. Az árúk a venni szándékozók által közvetlenül az árverés előtt megtekinthetők. Az igazgatóság.

MOZGOKEPSZINHAZ.

* Uj műsor az Apollóban. Ma este új műsort mutatott be az Apolló-színház nagyszámú publikum jelenlétében. Az új program minden egyes száma figyelemreméltó. Két nagyobb-szabású dráma került vetítésre. Az egyik Radom várurnője rendkívül érdekfeszítő kép. Radom várának misztikus legendája elevenedik meg előttünk s érdekesebbnél érdekesebb jeleneteken vezeti végig a nézőt. A publikum feszült figyelemmel kísérte a pompás képet, amelyet nagy tetszéssel fogadott. Hasonló nagy sikere volt az új műsor másik slágerének: Mária grófnőnek. Ennek a filmnek is első-rangu művészi munka úgy a lebilincselő cselekmény fölépítése, mint a rendezés és a gazdag kiállítás. A közönség nagy meglepéssel hagyta el ma ismét az Apolló-színházat, amely még nyári idényben is a legkiválóbb filmeket mutatja be. Az új műsor még kedden kerül vetítésre. Az előadások mint említettünk, fél 6-kor, negyed 8-kor és 9 órakor kezdődnek és nem folytatólagosak. 8

FIGYELMEZTETJÜK lapunk t. olvasóit hogy a lapkihordóktól ujságot vásárolni, vagy náluk a lapra előfizetni szigorúan tilos. Aki ezen óvást figyelembe nem veszi, büntetendő cselekményt követ el :-|

NYARI SZINHAZ.

ARAD, 1917. évi július hó 17-én, kedden:
A Budapesti Magyar Bábszínház vendégszereplése.

Két előadás: d. u. 5 és este 8 órai kezdettel.
Az előadások a rendes esti helyárakkal mennek.

A szerkesztésért felel:

Stauber József.

ARADI KÖZLÖNY.

Az új évnegyed alkalmával 1917. évi július hó 1-től új előfizetést nyitottunk az „Aradi Közlöny”-re

Az eseményekről napról-napra a legalaposabb és a legfrissebb tudósításban számol be az Aradi Közlöny. Közleményeinek eredetisége és érdekessége, valamint háborús híreinek megbízhatósága révén Magyarország vidéki lapjai között az első helyen áll és mint ilyen a legelterjedtebb, a legértelmesebb, legkedveltebb és legolvasottabb ujság.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egész évre 36 korona
Fél évre 18 korona
Negyed évre 9 korona
Egy óra 3 korona

Tessék mutatványszámot kérni!

Cognac:

Koglevich,
Dékány, Marty,
Adriatica gyártmány,

valamint likőr és rum, palackokban beszerezhető nagyban és kicsinyben 2056

Welszberger Sámuel
utódánál

Körösvölgyi Pálinkarakartár

Arad, Andrassy-tér 5. Telefon 651.

Viszketegséget,
sömör, rüh leggyorsabban elmulasztja a Dr. Fleisch-féle eredeti
„BARNA ZSIR”
Nincsen szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétet Dr. Fleisch-féle kérjünk. Próbá tégely 1.60 k., nagy tégely 3.— k. Családi tégely 9.— k. Kapható Aradon, Hajós Arpád gyógyszerárában, Andrassy-tér 22. 7144

Használt

ó l o m

megvételre kerestetik

Cím a kiadóhivatalban.

14109—1917. k. h.

Hirdetmény.

A beállott melegebb időszakra való tekintettel a járványos betegségek ellen való intézkedés szempontjából, a fennálló törvényes intézkedések és kormányrendeletek alapján a közegészség és köztisztaság megővésére a következőket rendelem:

1. Tilos bármilyen szemetet, söpredéket, hulladékot, gyümölcshéjat, papirhulladékot a ház belsejéből az utcára vagy köztérre lerakni, a nyilvános csatornába bedobni, szennyvizet az utcára kiönteni. 2. Az udvarokat tisztán kell tartani. 3. Lakhelyiségek állandóan tisztán tartassanak, gyakran szellőztessenek. 4. A háztartás szenny- és löttyedék vízeknek a csapadékvizek levezetésére szolgáló csatornába való beöntése szigorúan tilos. 5. Csatornázási hálózaton kívül eső árnyékszék és vizezhelyeket állandóan tisztán tartani, karbóval, mészteljjel vagy vasgálic-oldattal fertőtleníteni. 6. Sertés és baromfi ólak, baromfiátrecek naponként tisztítandók, az összegyűlt trágya legelőbb minden másodnap kihordandó. 7. Az udvaron levő nyílt folyókákat naponta felseperni és fertőtleníteni kell. 8. Csontokat, rongyokat, beleket és bőrtöket, nemkülönbön más bünt terjesztő anyagokat a város területén gyűjteni és raktározni tilos. 9. Nyílt kutak befödendők. Tilos kut mellett ruhát mosni. 10. A vizöblítés és klozetek öblítő készülékei állandóan jókarban és használható állapotban kell hogy legyenek. 11. Sütők, mészárosok, hentések, cukrászok, kávéosok és vendéglősök s általában mindazok, akik élelmi cikkek és italok előállításával és előállításával foglalkoznak, kötelesek műhelyeiket, árusító helyeiket, az azokhoz tartozó fűtőhelyeket, kamrákat, pincéket stb. tisztán tartani. Közfogyasztásra szánt élelmi cikkek u. m. húst, husneműeket, tejet, tejtermékeket, cukorneműeket, sütemény és gyümölcsfélétet úgy az üzletekben, mint nyilvános helyeken, valamint utcákon, tereken és piacokon történő árusításnál állandóan vászonnal, tüllel vagy üveggel kell letakarni úgy, hogy azokat por és piszok, legyenek stb. be ne lephessék. 12. Általában felhívom a közönség figyelmét arra, hogy egészségének megővése érdekében helyesen cselekszik, ha a házon kívül beszerzett élelmiszereket forralás, főzés, vagy sütés útján ártalmatlannokká teszi, mert ezután a fertőző bacilusok csirái elöletnek.

Nyers ételek, romlott, vagy soká állott éledelek és éretlen gyümölcs elvezetésétől tartózkodjunk.

Kutakból származó ivóvizet ajánlatos felforraltatni és lehűteni. Különösen és nyomatékosan figyelembe ajánlom a közönségnek a lakás és környezet tisztaságán kívül a testi tisztaságot, a mely már magában is léli egészség.

Figyelmeztetem végül a közönséget és az 1876. XIV. t.-c. 80. §-a, valamint az ez alapon kiadott kormányrendeletekre hivatkozással szí-

goru kötelességévé teszem mindenkinek, hogy a tudomására jutott fertőző betegségeket, u. m.: kolera kiütéses tifusz, hasi tifusz, vérhas, himlő, viszteró láz, járványos gerincgyömb (nyakcsirtmerve) vagy ezen betegségekre gyanusakat hivatalomnál, esetleg az orvosi hivatalnál vagy a kerületi tiszti orvosnál haladéok nélkül bejelentse. Mindenki, aki a tudomására jutott ragályos betegnek bejelentését elmulasztja, az 1875. XIV. t.-c. 7. §-a alapján 600 koronáig terjedhető és 60 napi elzárásra átváltoztatható pénzbüntetéssel fog sújtatni.

Arad, 1917. június hó 17.

Green, főkapitány.

Mesés szép lesz az a hölgy,

aki az

IBOLYA DORÉ CRÉMET

használja. Az arcot vakító fehérre varázsolja és eltünteti mindenféle arctisztatlanságot. Ara egy tégelynek 2.— K.

Ibolya Doré szappan 3 kor., Ibolya Doré tej 1 K 50 fill. Ibolya Doré hölgypor 1 K 50 fill.

Tyukszem ellen

a leghatásosabb szer az

Anagalin.

Ara 1 korona.

Kellemes ízű limonádét

mindenki otthon készíthet 1 adag CITRAS-sal.

Ara 20 fillér.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Arpád gyógyszerárában

Arad, Andrassy-tér 22. szám.

Viszketeg, izza-
dás, napéges,
őszhalmás, rik-
ós szomorú borbaj,
fekély, daganat
és sebek ellen
biztos és gyors
hatású szer a

**Boroka-
konocs,**

amely piszkít és
teljesen szárta-
lan. Kis téglény
5 K. nagy téglény 9 K. csomag téglény 9 K. Hozzávaló
Lorénczszappan 4 korona. Készítő: **Gerő Sándor**
S. Györgystr. 7. Nagybörzsöny. 102. 7181

Aradon kapható: gulyosi Földes Kelemen és Földes
és Hehs gyógyszerárban.

Házeliadások,

valemint kisebb és nagyobb birto-
kok eladását, parcellázását köz-
vetíteni vállalkoz. Az ország min-
den részében előjegyezve kis- és
nagybirtokok. Aradon magán- és
bérházak. Ajánlatokat, megbízase-
kat kér

Halmaj József

adásvételi közvetítő iroda.

Lukas: Deák Ferenc-u. 5.
Telefon 726. 2369

Gépelaj,

Hengerelaj,

Tovette gépszir,

Kocsikenőcs,

állandó nagy raktár

1191

Mubert József

Arad.

Telefon 262. szám.

Matteine-féle

patkány- és egérintás

új eljárás szerint.

Patkány- és egérintáshoz ajánlok
patkány- és egérintéscsusz-baci-
lust. A XX. század legmegbíz-
hatóbb patkány- és egérintő-szere,
csak patkányt és egeret öl meg,
emberre vagy állatra nem vesz-
zedelmes, tehát mindenütt elhelyez-
hető.

A patkány- és egérintéscsusz bacillus
szrai:

1 kis adag 2-300 patkány ki-
irtására 12 K.

1 nagy adag 3-600 patkány ki-
irtására 20 K.

„Matteine“

vegyészeti laboratorium

Arad, Boros Beni-tér 1. szám.

Telefon 10-45. 501

MÉZRE

ajánlatot kérek kisebb és nagyobb
tételben. Vidékre is megyek.

Rosenberg József

törv. bej. kereskedelmi árúügynök Arad,
Thököly Imre-utca 37. sz.

Sürgönyeim: Rosenberg árúügynök
Arad. 4639

Hirdetmény.

Az aradi m. kir. pénzügyisza-
gatóság által az 1917. évre szóló
föld, házbér és házosztályadó ki-
vetési lajstrom felülvizsgálatott.
Ezen érvényesített lajstromokat a
városi adóhivatal helyiségében
1917. július 16-tól 8 napra az az
július 24-ig közszemlére kitésszük
azzal, hogy azokat mindenki meg-
tekinthassa.

A lajstromok ezen kitételésnél
a felelősségi határidő megállapl-

tására nincsen kibátása, mert a
közszemle csupán a kivétel nyil-
vánosságára vonatkozik.

Figyelemztetem a feleket, hogy
esetleg sérelmeikre vonatkozó fe-
lelősségeiket a fél könyvecskéje-
nek előírását követő 15 napon be-
lül az aradi pénzügyisza-
gatóság-hoz címezve a városi adóhivatal-
nál beadhatják.

Arad, 1917. július 16-én.

Arad sz. kir. város adó-
hivatala.

FOG. MOHR JEANNETTA

vizsg. fogtechnikusnő

aki 20 éven át a legnagyobb világvárosokban, mint Newyork, Berlin és Bécs-
ben a forászati terep legjobban sikerrel működtem, tisztelettel értesítem a n.
é. közönséget, hogy helyem: **Luther Márton-utca 1. sz. a. H-ik em.**
egy a mostani kor igényeinek megfelelő **fogászati műtérmet**
nyitottam, ahol legújabb berlini és amerikai módszer szerint kezeltem bete-
geimet, foghuzás teljes érzéstelenítéssel (fogasztás utján.) **Aranyhidak, arany-
koronák, mindennemű kaucsuk fogazatok, szájpadiás nélkül és legkamaráival.**
Arany, ezüst, amalgám, porcelán és cement tömegek (plombák), mérsékelt díj-
szabás mellett készíttetnek. **Becces pártfogását kérve tisztelettel Mohr
Jeannetta, vizsg. fogtechnikusnő. Rendelő órák: d. e. 8-12-ig, d. u. 2-7-ig.**
Vidékik 24 órán belül kielégíttetnek. 461

Ószentannán

alakult „HANGYA“ fogyasztási és értékesítő szö-
vetkezet józan, szorgalmas, megbízható, legalább kettő
ezer korona biztosítékkal rendelkező

üzletvezetőt keres.

Magyar, német és román nyelv bírása megkívánatik.
Javadalmazása: szabad lakás, megállapodás szerinti fix
és szorgalmához mérten forgalmi százalék. Beválás ese-
tén állandó állás, biztos jövő.

Ajánlatok „Hangya“ Igazgatóságához

Ószentanna (Aradmegye) címre kéretnek.

4662

Az Arad- és Hunyad-megye határán lévő

ALVÁCZA GYÜGYFÜRDŐ

természetes kénes hőforrással 4665

csodás eredményei gyógyításnak

osazi, reumát, kősvényt, csontszűt, lefosodást és külön-
böző női bajokat. Felvilágosítással készséggel szolgál:

BERKOVITS, fürdőtulajdonos.

Mélyen tisztelt Háziasszony!

„EFFENDI“ Seprő

a legjobb munkát végzi,
mert a seprők legjavát kőpei.

„EFFENDI“ Seprővel

ha kísérletet tesz,
életében más seprőt nem vesz.

„EFFENDI“ néyre

ügyelni kérem,
a mi látható minden seprőnyélen.

„EFFENDI“ Seprőt

lúszert, festéküzletekben tartják,
bol vásárlását örömmel várják.

4407

Aradi és csanádi egyesült vasutak menetrendje.

Ervényes 1917. évi június 1-től.

Aradról Szegedre indul:

Személyvonat reggel 6.40
Személyvonat délután 4.13

Aradról Szegedre érkezik:

Személyvonat déliben 12.00
Személyvonat este 9.31

Szegedről Aradra indul:

Személyvonat éjjel 3.06
Személyvonat délután 3.17

Szegedről Aradra érkezik:

Személyvonat reggel 7.33
Személyvonat este 7.51

Aradról Brádra indul:

Személyvonat reggel 5.40
Személyvonat délután 12.48

Aradról Brádra érkezik:

Személyvonat délelőtt 11.53
Személyvonat este 7.46

Brádról Aradra indul:

Személyvonat éjjel 3.00
Személyvonat délután 1.13

Brádról Aradra érkezik:

Személyvonat délelőtt 10.00
Személyvonat este 7.33

Aradról Borosjenőre indul:

Reggel 8.26

Aradról Borosjenőre érkezik:

Délelőtt 10.44

Borosjenőről Aradra indul:

Délután 1.30

Borosjenőről Aradra érkezik:

Délután 3.43

Aradról Ujszentannára indul:

Délután 5.30

Aradról Ujszentannára érkezik:

Este 6.10

Ujszentannáról Aradra indul:

Este 6.22

Ujszentannáról Aradra érkezik:

Este 6.58

Borosjenőről Csermőre indul:

Vegyes vonat délelőtt 9.32

Vegyes vonat délután 5.32

Csermőről Borosjenőre indul:

Vegyes vonat reggel 6.32

Vegyes vonat délután 4.29

Mesőhegyesről Kétegyházára indul:

Motoros vonat reggel 8.37

Motoros vonat este 6.20

Kétegyházáról Mesőhegyesre indul:

Motoros vonat reggel 6.10

Motoros vonat délután 4.10

Ujszentannáról Kétegyházára ind.:

Motoros vonat reggel 6.25

Motoros vonat este 7.00

Kétegyházáról Ujszentannára ind.:

Motoros vonat reggel 6.00

Motoros vonat délután 4.00

Borossebesről Menyházára indul:

Vegyesvonat délelőtt 9.00

Vegyesvonat délután 4.45

Menyházáról Borossebesre indul:

Vegyesvonat reggel 5.00

Vegyesvonat délután 2.39

Ujságmaculatura ismét kapható kis és nagy mennyiségben.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetéseket díjat anélkül szorítják ki.

Minden apróhirdetés ára 3 fillér. Vasnapi napok kivételével 16 fillér.

Az apróhirdetéseket díjat anélkül szorítják ki.

A legelső apróhirdetés ára 1 korona.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Hirdetéseket délután 1/2 óráig vehetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket, amelyek tartalmában fogva a közérdeket nem károsíthatja, megváltoztassa.

Levelezés.

„Urieleber“ 4706

Sürgős levele van a kiadóban. „Mignon“

„Medvetem Hunak“

levele van a kiadóban. 4712

„Barátom“

jellegére levél van a kiadóban, kérem vegye át. 4715

Fiatal

tűzfőhadnagy, ki Aradon idegen, járszeretség hiányában ezután elhagyta megismerkedni, kizárólag szórakozás céljából, tisztességes fiatal asszonnyal, vagy leánnyal. Lehetőleg fényképes ajánlatokat. „Diszkrét“ jellegű alatt a kiadóhivatalba. 4709

Alkalmazást keres.

Mindenes főzóna

helyben állást keres. Páizs Dániel, Szemlak 254. 4704

Művezetői

állást keresek, helyben vagy vidéken, esetleg főzónai állást is elfogadok. Kocsis Berta, Batthyány-u. 18. 4709

Gazdatiszt

állást keres bármikor belépésre. Cím a kiadóban. 4555

Esti foglalkozást

keres mérlegképes könyvelő. Cím a kiadóban. 4635

Intelligens,

tisztességes asszony, gyermektelen, ügyes, vaszorgalommal, kinek férje régebben hadba vonult, elfogadható állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 4689

Alkalmazást nyer.

Női irodai segédnő

aki keveset németül is beszél, a Waggon és Martayarak katonai vezetője részére felvétetik. Jelentkezések és tudakozások naponta reggel 9-11 óráig. Emelje századosnál, waggonyár. 4718

Jó házból

való fő tanulóknak felvétetik. Citrom Adolf, Asztalos Sándor-utca. 4698

Segéd

az engros szakmában felvétetik. Ehrenfeld Ignác fűszernagykereskedésében Arad, Boros Béni-tér. 4711

Intelligens elárulitónő

papírszakmából, azonnal felvétetik. Krausz Paulin könyvkereskedő. Színházépület. 4666

Kertész

ki a kertészet minden ágában jártas, több évi szolgálati bizonyítvánnyal rendelkezik, kerestetik Purgly László uradalmi kertészetében Sofronyán. (Posta vasút állomás.) Adás legkésőbb október 1-ig betöltendő. 4686

Fűszerkereskedő segéd,

azonnali belépésre, esetleg augusztus 1-re kerestetik. Cím a kiadóban. 4676

Vas- és fűszerüzletben

egy jó bizonyítvánnyal rendelkező hadmentes segéd, ki a román nyelvet is bírja, felvétetik. Mancor A. Adolf, Pankófa. 4621

Lakást keres.

4-5000 koronát

Nyitánk évi bért 6-8 szobás lakás lakására. Ajánlatokat Erzsébet Közenbánya társulat Arad. Telefonszám 10-49. 4666

3-4 szobás

modern lakást keresek azonnalra, vagy nov. 1-ére. Cím a kiadóban. 4703

Előlebejárata

butorossal szobát fűdőszobával vagy anélkül, azonnalra keresek. Cím a kiadóhivatalban. 5001

Kiadó lakás.

Kindó

2 utcai szoba, konyhával augusztus 1-re. Kossuth-u. 25. 4701

Vétel és eladás.

Garsen lakás

butor megvételre kerestetik. Cím a kiadóban. 4697

Mécs

és vizsi, konyhai mennyiségben veszek. Héber Sámuel, Fábian Gábor-u. 4-5. Bergrat Révay-u. 4705

Arany évszámú aranyérmék:

750 korona, 650 korona, 610 korona, 5 korona, 560 korona, 5 korona, 490 korona, 480 korona, 470 kor. Egy gramm aranyért Brandes óras- és ékszerész. József főherceg-ut. 12. (Lutheránus templom mellett.) 4707

Teljesen új

férfi öltöny, világos nyári, eladó. Cím a kiadóban. 4714

Veszek lényképezőgépet

használt 9x12-eserest elsőrendű objektívval. Cím Husserl dobánytörszobében. 4716

0-50 koronáig fizet

egy gramm aranyért Tökölly-téri ékszerész fizet. 4679

Egy 6 HP. Puch

motorkerékpár kettős oldalkosárral, jól futó, továbbá egy 4 HP. Styria eladó. Cím a kiadóban. 4596

Cellé

100 koronáért eladó. Cím a kiadóban. 5000

Veszek

idei csemege mézet, mákot és kőmennyegőt. Berrek Viktor Gyulafehérvár. 4661

0-50 K.-ig fizet

egy gramm aranyért Hirsch óras és ékszerész Forray- és Rákóczi-utca sarok. 4669

Baromifűvés

elleni szer „Tikin“ kapható egyedül Wajdits gyógyszerárban, Ferenc-tér. Kis üveg 1-90 kor., nagy üveg 3-50 kor. 2847

Cigaretta háveltek

képeslapok, levélpapírok és más papír-árak legelőnyösebb bevásárlási forrása. Deák Béla könyv- és papírkereskedésében, Forray-utca. Telefon 902. 671

Veszek

uraktól levett férfi ruhát, valamint mindenféle egyenruhát a legmagasabb árban. Vidékre is elmegyek. Bleier Ignác, Bocskai-utca 1. 781

Tégla

jóminőségben, nagy és kis mennyiségben, jutányos árban kapható. Jiraszek iroda Lovardá-u. 1. szám, telefon 1097., vagy Lázár iroda, Hasszinger-utca 5. szám, telefon 745. szám. 3783

Egy alig használt egyenáramú

2 1/2 kóros motor eladó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Ingatlan.

10, esetleg 20 hold

szántóföldet Radna-Lippa vidékén, esetleg Aradon több lakásból álló bérházat is vennék, bankteljességgel együtt. Cím a kiadóhivatalban. 4702

Aradhoz

tartozó városrészen, 24 óra alatt 130 mézzel feldolgozó, henger és kével felszerelt gőzüzemű malom, emeletes lakóház, gazdasági épületek, olajmalom stb. tartozékai, 150.000 koronáért eladó. Ertekezhetni Arad, Varjassy Lajos-utca 2. szám. 4710

Magánház

4 szoba, elő- és fűdőszoba, vízvezeték-és villanyvilágítással, veteményes kerület, baromfiudvarral és dísznövényekkel. Purgly Lajos-utca. 100. 4615

Varjassy Lajos-

és Gyár-utca saakán levő modern sarokház, üzletpalota és nagy telekkel eladó. 4713

Eladó szék

Magyarádon, nagyvíri hegyen, épületekkel felszereléssel, ideai természettel. Cím a kiadóhivatalban. 4496

30 kishold

föld eladó Zimándközön, házzal a faluban. Érdeklődni Choria Aron. 1. alatt. 4556

Lépcső-utca

13. számú ház eladó. 4659

5 szobás új magánház

modern berendezéssel, parkírozott fenyves udvarral, külön álló üres telekkel a bejárásban eladó. Mertelkinthető délután 4-5-ig. Cím a kiadóban. 4341

Oktatás.

Pátvizegára

tanár előkészít tanulókat. Kötécsy-utca 3. szám. 4641

Különféle.

Elvesztett

vasárnap délelőtt a Szabadság-térről a Boros Béni-térig terjedő utcánál vagy a gőzmozdonyon egy kockás férfi mellény. Kérlek a becsületes megtaláló adja le Sajzeti és Morár, Boros Béni-tér 25., ahol hívó jutalomban részesül. 4717

6502-1917,

Hirdetmény.

Az aratási idő beálltával közbiztonsági és közrendi tekintetből közbizra tesszem, hogy: szénát, vagy gabonaneműket éjjel a földekről csupán a közeli tanyákra szabad hordani.

Dinnye vagy kukorica földek őrzése céljából készültéknek hők közelében lábas jászogot, vagy majorságot tartani nem szabad. Erő vagy leartott gabona közelében tüzet rakni tilos. Szalmás gabonák nyomtatás véget a város területére való bekordása meg nem engedettek. A szalmás helyeken összehordott gabonaneműk akként helyezendők el, hogy az asztag végek között legalább 6 m. tiszta hely legyen. A cséplőgép tulajdonosa a gép működése színhelyén tűzbiztonság okáért egy fűszekendőt készenlétben tartani köteles.

Gőzmozdító (lokomotív), vagy annak megfelelő villamos erő által hajtott cséplőgépek üzeménél egy kifogástalanul záruló horgonypádogból vagy keményfából készült mentőszakrényt felszerelve kötelesek tartani. Amennyiben mentőszakrény vagy kötszerekdobos már volna készenlétben a géptulajdonos új készlet beszerzésére nem köteles.

Kéz erővel hajtott cséplőgépek tulajdonosai ilyen mentőszakrények tartására nem kötelesek. A mentőszakrény, illetőleg a kötszerek kellő módon való használata céljából megköveteltetik azonban, hogy a cséplőgépeknél alkalmazottak közül legalább is 2, illetőleg a fentebb említetteknek egy egyén még pedig első sorban a gépész az első segély nyújtásában kellő jártassággal bírjon.

A cséplőgépénél, valamint az asztagok között dobtartóknál tilos. A géptulajdonos a cséplőgépénél alkalmazott étetőket, fűtőt, a gépen álló kévefogókat, kéveadogatókat, ugyszintén a szecskevágó gépénél alkalmazott étetőt köteles az országos gazdasági munkás cserédeszervező pénztárnál baleset esetére biztosítani. Ha a géptulajdonos ezen kötelezettségének nem tesz eleget, a mulasztásból eredő teljes kárért az étetőnek, fűtőnek, kéveadogatóknak, illetőleg jogtöredékeknek, akkor is felelős, ha a munkaközben bekövetkezett baleset körül őt különben semmiféle gondatlanság sem terheli. A cséplőgépeket csak képesített gépészek, fűtők kezelhetik.

Erzsébet, Soga és Gáj külvárosokban, végül Pöltura városrészen a telekmentő boglyákban, vagy kaszában csak akkor tartható, ha a boglya vagy a kasza és az ezt környező épületek közt legkevesebb húsz méter üres tér marad több boglya vagy kasza pedig csak akkor helyezhető el, ha azok között 20 méter tiszta tér marad.

Arad, 1917. évi június hó 11-én.

Green, főkapitány,